

GRATIS

tekenles
van MARIEKE
NELISSEN

IVOREN
MAAN

STAMPPOT
met KOGELS

DUIK MEE
IN DE DIEPZEE

STICH

#3

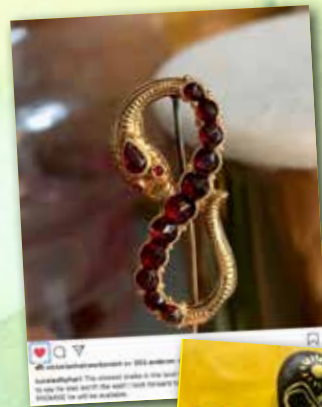
VRAAG
HET AAN
GoZert

SEMPER
SOL

Verhalen
van de
Fladdertak

8

LEMNISCAAT zie je OVERAL

COLOFON

STACH – het halfjaarlijkse jeugdboekenmagazine van Uitgeverij Lemniscaat
Nr. 3, eerste semester 2022

REDACTIEADRES: Lemniscaat bv., Vijverlaan 48, 3062 HL Rotterdam,
TELEFOON: 010-2062929, E-MAIL: stach@lemniscaat.nl
REDACTIE: Linda Bertens, Hindele Boas, Jesse Goossens, Kim van Zweeden
VORMGEVING: Leon ter Molen, Eveline Verburg
ILLUSTRATIE FIGUUR 'STACH' OP OMSLAG: Dirk van der Maat, uit: Koning van Katoren
AAN DIT NUMMER WERKTEN MEE: Joep van Ameijden, Margaretha van Andel,
Cees van den Berg, Marieke ten Berge, Arienne Bolt, Sebastiaan Brussee,
Anne-Sophie van Dijk, Monique Dozy, Ava van Gestel, Mireille Geus, Neeltje
Hoebe, Melissa Houben, Pieter Koolwijk, Elle McNicoll, Leon ter Molen, Marloes
Morshuis, Marieke Nelissen, Joyce Pool, Jona Retèl, Daan Rot, Maantje Piet
Rot, Wolf Rot, Lotte Siepel, Manuel Snickers, Marc Suvaal, David Verkuil

www.lemniscaat.nl

Hoi!

Dit is alweer de derde *STACH*. Heb je de andere twee al aan stukken gelezen? Begin dan maar snel aan deze, want hij staat weer boordevol verhalen, weetjes, interviews, recensies, quizen, tekentips, puzzels, noem maar op!

STACH is niet alleen een feest om te lezen, maar ook om te maken. Niet alleen Super-Lemniscaters Linda, Eveline, Kim, Hindele en Leon hebben dit nummer zo mooi gemaakt, ook kinderen zoals jij zijn *STACH*-schrijvers. Lees het interview maar eens dat Manuel hield met Joyce Pool over haar spannende oorlogsboek *Stamppot met kogels*. Knutsel mee met Maantje Piet en Wolf. Of ontdek welke boeken jouw leeftijdgenoten mooi vinden aan de hand van hun recensies. En lees hoe Neeltje het verhaal van Margaretha van Andel heeft afgemaakt...

Krijg je zelf de smaak te pakken om voor *STACH* te recenseren of te interviewen? Vind jij misschien ergens een Lemniscaat en maak je er een foto van (want Lemniscaat zie je overal)? Of maak je het verhaal van Arienne Bolt op p. 60 af? Stuur dan een mail naar stach@lemniscaat.nl en wie weet sta jij wel in het volgende nummer.

Maar nu eerst lekker lang lezen...

Jesse Goossens
Uitgever kinder- en jeugdboeken
Lemniscaat

INHOUD

4	Manuel interviewt... Joyce Pool	36	Recepten uit... Mijn dagen met Niets
6	<i>Stamppot met kogels</i>		
8	<i>Het dierenvriendenboek</i>	38	<i>Van stormgod tot dondervogel</i>
10	De schrijfplek van... Marloes Morshuis	40	Quiz... bijgeloof
12	<i>Semper Sol</i>	42	<i>Het geheime boek van de ontdekkingsreiziger</i>
14	<i>Recensies</i>	44	<i>Heksenwinkel</i>
16	Het paspoort van... Elle McNicoll	46	<i>Alles wat je weet over dinosaurussen is FOUT!</i>
18	<i>Laat ons zien wie je bent</i>	48	Werken bij de uitgeverij... promotie
20	<i>Het Bizarre Bottenboek</i>	50	<i>Joe Mellow</i>
22	<i>Kalm aan met Boswachter Bert</i>	52	<i>Maak een papieren zwaluw</i>
24	<i>Niemand vraagt hoe het met mij gaat</i>	54	Boekzoeker... dieren
26	Ken je klassiekers... Oorlog zonder vrienden	56	<i>Ivoren maan</i>
28	<i>Duik mee in de diepzee</i>	58	<i>Het winnende vervolgverhaal</i>
30	Tekenles van... Marieke Nelissen	60	Prijsvraag: maak het verhaal af van... Arienne Bolt
32	<i>Uithaalposter</i>	61	Puzzelpagina
34	<i>Verhalen van de Fladdertak</i>	62	Vraag het aan Gozert

Heb jij ook een Lemniscaat gezien? Stuur je foto dan naar stach@lemniscaat.nl en wie weet zie je jouw Lemniscaat in de volgende editie van *STACH*!

MANUEL INTERVIEWT JOYCE POOL

Juniorredacteur Manuel (10) is dol op lezen. Hij was dan ook heel blij toen hij hoorde dat hij auteur Joyce Pool mocht interviewen voor STACH. En dat was nog niet alles: Manuel mocht als allereerste kind ooit haar nieuwe boek, *Stampspot met kogels, lezen*. Of nou ja, boek... Stampspot met kogels was ten tijde van dit interview niet meer dan een stapel blaadjes, het boek moest nog gemaakt worden. Manuel las het verhaal in één adem uit en legde daarna een videoverbinding met Texel, om met Joyce te praten over haar nieuwe boek en het schrijverschap.

Ik vond *Stampspot met kogels* heel leuk. Het was spannend, niet langdradig en het was ook grappig.

Wat fijn om te horen, Manuel! Jij bent het eerste kind dat het heeft gelezen, dus het is heel belangrijk voor mij om te weten wat jij ervan vindt. Zo kan ik me voorbereiden op wat voor commentaren ik allemaal krijg. Dus dank je wel, dit is heel positief!

Ik vind het ook goed bedacht hoe u de Tweede Wereldoorlog vergelijkt met een berg waar je tegenop moet. En interessant hoe u beschrijft dat Hans Verhoeven, de hoofdpersoon, thuis niet over zijn ervaringen kan praten en daarom naar het buitenland vertrekt. Daarin laat u zien dat de oorlog niet zomaar voorbij en klaar is. De nasleep kan lang zijn.

Tja, ik denk dat voor veel mensen de oorlog wel voorbij was, maar nog in hun hoofd zat. Dit verhaal is echt gebeurd: Hans Verhoeven heeft het werkelijk zo meegemaakt. Zo zijn er velen hier op Texel die de oorlog niet vergeten zijn. En veel van hen zijn nog steeds een beetje boos. Als je met die mensen praat over de oorlog, zeggen ze: die Georgiërs, dat waren boeven! Die hebben ons erin geluisd, die hebben ervoor gezorgd dat er onder de Texelaars doden zijn gevallen die niet hadden hoeven vallen. Dus de oorlog is nog steeds niet helemaal weg uit de hoofden van de mensen.

Wat vond u zelf uw mooiste boek?

Ik vind dat een goede, maar ook moeilijke vraag! Want als het boek dat ik heb geschreven klaar is, dan laat ik het altijd een beetje achter me. Ik moet mijn hoofd leegmaken om aan een nieuw verhaal te kunnen beginnen. En dat nieuwe verhaal is dan mijn mooiste boek, dat is het verhaal wat ik op dat moment wil vertellen. Het boek dat jij nu net gelezen hebt, is nog een stapel blaadjes - bijna een boek. Daar zit ik helemaal met mijn hoofd in, dus nu is *Stampspot met kogels* nog even mijn mooiste boek.

Hoe ontstaat bij u een boek eigenlijk? Is dat er zo floep! ineens, of komt het langzaam in uw hoofd?

Dat is heel verschillend. Ik schrijf boeken over verhalen die me op een bepaalde manier raken. Mijn eerste boek, *Vals beschuldigd*, ontstond uit een verhaal dat mijn meester op de basisschool vertelde. Ik kom uit Delft, waar een paar honderd jaar geleden een vreselijke moord is gepleegd: de moord op Willem van Oranje. Mijn meester nam de hele klas mee naar het gebouw waar dat gebeurd is. En toen wij op de plek zaten waar Willem van Oranje is neergeschoten, vertelde hij ons dat verhaal. Dat kwam toen zó binnen, omdat wij precies daar zaten waar het was gebeurd. Dat heb ik altijd onthouden en ik ben erover gaan schrijven.

Het tweede boek dat ik heb geschreven, *Sisa*, gaat over Suriname. Suriname is het land waar mijn moeder vandaan komt, zij stamt af van de slaven. Als ik iets zie over slavernij op televisie of erover lees, denk ik: dit gaat een beetje over mijn voorouders. Dat raakt me, en dus wil ik erover schrijven. En dit nieuwe boek speelt zich af op Texel, waar ik nu woon. Ik weet allang dat hier heftige dingen zijn gebeurd in de oorlog. Ik wilde daar eigenlijk nooit over schrijven, liet dat liever aan anderen over. Maar toen kreeg ik de verhalen van Hans Verhoeven onder ogen. Die vond ik zo mooi dat ik dacht: ik moet die verhalen óf aan een andere schrijver geven, óf er zelf een boek van maken. En toen ben ik het zelf gaan doen.

Wat dragen verhalen volgens u bij aan de wereld?

Verhalen zorgen ervoor dat je je kunt inleven in anderen. De wereld bestaat niet alleen uit mij en de mensen die ik ken, maar uit een heleboel mensen die in andere landen leven, die in andere tijden hebben geleefd of nog gaan leven. Als je veel boeken leest, dan prikkelt dat je fantasie, wat ervoor zorgt dat je je kunt verplaatsten in andere mensen die in andere situaties opgroeien. En dat vind ik heel erg belangrijk, dat je leert dat iedereen verschillend is, en dat dat oké is.

Wie was uw favoriete kinderboekenschrijver?

Nou, dat heeft alles te maken met Lemniscaat. Toen ik zou oud was als jij, had je meisjesboeken en jongensboeken. Als ik naar de bibliotheek ging, kreeg ik alleen maar meisjesboeken mee, want ik was een meisje. Terwijl ik de jongensboeken altijd veel spannender en leuker vond. Gelukkig had ik twee broers, dus ik kwam wel altijd aan die boeken. Maar toen ik een jaar of 12 was, ontdekte ik *Kruistocht in spijkerbroek* van Thea Beckman. Dat was voor mij echt een wereldboek en is nog steeds een van mijn lievelingsboeken. Het was geen meisjes- of jongensboek, het was alles ineen. Het was ook heel spannend en vertelde veel over de geschiedenis, wat ik altijd al leuk en interessant vond. Dat boek was bepalend voor mij. En toen ik eenmaal begon te schrijven, wilde ik niets liever dan bij dezelfde uitgeverij als Thea Beckman komen. Ik was zo blij toen dat lukte! Ik heb Thea Beckman ook een paar keer ontmoet. Zij was echt mijn grote voorbeeld.

Wanneer kwam u op het idee om schrijver te worden?

Dat kwam eigenlijk pas heel laat. Ik wist lang niet dat ik kon schrijven, want ik schreef nooit. Ik ben zelf juf op een middelbare school, en ik heb leerlingen die nu al aan het schrijven zijn. Dat vind ik helemaal geweldig, maar zelf was ik niet zo.

Toen ik naar Texel verhuisde, moest ik mijn baan in Delft opzeggen. Ik had twee kleine kinderen, dus het leek me fijn om niet alle dagen aan het werk te gaan. En ik hield zo van de boeken van Thea Beckman, dat ik dacht: laat ik eens gaan kijken of ik ook zoiets kan. En toen ben ik begonnen met een verhaal. Daar werd eigenlijk meteen heel goed op gereageerd door uitgevers. Zo kreeg ik de smaak te pakken, en zo ben ik uiteindelijk schrijver geworden.

Wilt u verder nog wat vertellen over *Stampspot met Kogels*?

Ik heb drie jaar gewerkt aan dit boek. Ik woon op Texel, en omdat ik over een Texels onderwerp schreef, klopten er veel mensen bij me aan die wilden vertellen over hun eigen ervaringen, me wilden helpen met foto's, dat soort dingen. Dat maakte dat ik steeds meer wilde weten. Ik schreef het niet alleen meer voor mezelf, maar voor al die mensen die hebben meegeleefd en -geholpen, al die mensen voor wie dit verhaal veel betekent. Ik ben zo benieuwd hoe de mensen die hebben bijgedragen aan dit verhaal het boek gaan vinden!

Bedankt voor het interview, Joyce! Ik kijk uit naar het moment dat het boek uitkomt.

Jij bedankt voor je leuke vragen, Manuel, hartstikke goed gedaan.

Joyce Pool (Delft, 1962) woont op Texel, waar ze lesgeeft op een middelbare school. Ze is bekend om haar prachtige historische boeken: van *Vals beschuldigd* tot *Het kompas*. Dat laatste boek speelt zich, net als *Stampspot met kogels*, deels op Texel af.

© Stefan Krofft

**SLA GAUW DE PAGINA
OM VOOR EEN VOORPROEFJE**

Wil jij ook je favoriete schrijver interviewen (en ben je niet ouder dan 13 jaar)? Stuur dan een mailtje naar stach@lemniscaat.nl en wie weet staat jouw stuk in de volgende STACH!

STAMPPOT MET KOGELS

Joyce Pool

Het is nog steeds niet helemaal licht als we vertrekken. We zijn met zestien mensen en een hond. De mensen zijn vooral vrouwen en kinderen. De hond is Bruno. Om de paar mensen zit er een gat in de stoet. Dat moet van de meester. 'Je weet maar nooit; als de Duitsers per ongeluk met hun granaten op ons mikken, raken ze in elk geval niet iedereen,' zei hij.

Daar wiebelde ik even van op mijn benen.

Onder mijn kleren, tegen mijn borst, draag ik het plakboek van meester Kuip. Het is het enige dat ik mee kon grissen toen we ervandoor gingen. Voor de tweede keer neem ik het mee op reis. Drie keer, als je de tocht van school naar mijn huis in Amsterdam meetelt. De andere keren dacht ik dat ik het in veiligheid bracht, nu twijfel ik. Waar gaan we naartoe? Wat gaat er allemaal nog gebeuren nu we zomaar ineens midden in de strijd zijn beland?

'Krankjorum...!' roept Herman in mijn oor. 'Eerst waren wij alleen op de vlucht, nu moet iedereen weg!'

Hij heeft gelijk, krankjorum. Maar wel zoals het is. We lopen dwars door de weilanden van Eierland. We kunnen niet over de weg. Daar rijden misschien soldaten. Het maakt niet uit of het moffen of Russen zijn, bij allebei lopen we gevaar. Bij de moffen omdat ze des donders zijn, bij de Russen omdat ze weten dat ze d'r elk moment aan kunnen gaan. Geen van beiden hebben ze tijd om na te denken of wij goeien of slechten zijn.

Meester Jan en de buurman van de overkant lopen aan de kop van de stoet. Ze dragen samen een paar planken. Die kunnen over polderslootjes gelegd worden, zodat kleintjes en oude vrouwen ook naar de overkant kunnen. Een eindje achter de meester lopen Nienke, een paar andere vrouwen en een stuk of zes kleine kinderen. Helemaal achteraan lopen Herman, Rik, Bruno en ik.

Herman en Rik zien er kennelijk het avontuur wel van in. Ze stoken de boel op in steeds stoerdere opmerkingen. Ze zullen die moffen wel eens effe. OZO. Oranje zal overwinnen, dan misschien niet gisteren, maar wel morgen of overmorgen of volgende week. Winnetoetietochnie zal het berouwen dat-ie Nederland onder de voet dacht te kunnen lopen. Hij zal z'n trekken thuiskrijgen.

Ik zeg maar niet dat we het feest van de overwinning misschien niet mee zullen vieren als we niet heel snel zorgen dat we hier wegkomen. De tocht door de weilanden is levensgevaarlijk. Hier zijn nog minder plekken om je te verschuilen dan gisteren op de Postweg.

Almaar klinkt er gegier en gefluit van granaten en kogels. Als de moffen een beetje te ver naar rechts mikken, of een beetje te dichtbij, zijn we er geweest.

Bruno lijkt het ook te voelen. Hij blijft dicht bij me. Niet één keer trekt hij me de andere kant op of weigert hij om met zijn logge lijf een slootje te nemen.

'Komt wel goed.' Ik klop op het boek onder mijn kleren. 'George Mallory en Andrew Irvine wisten ook niet of ze veilig waren toen ze die laatste keer aan de beklimming van de Mount Everest begonnen. Toch gingen ze. Net als wij, Bruno. Net als wij. Doorzetten en gaan.'

Voor 't gemak 'vergeet' ik even hoe het bij de bergbeklimmers afliep. Wat heb je eraan om daar precies nu aan herinnerd te worden?

We moeten door. Naar het huis van de vilder, helemaal aan het begin van de Postweg tussen Eierland en De Koog in. Het ligt onderaan een dijk, in een soort dalletje met weilanden aan drie kanten en duinen aan de vierde. Meester Jan denkt dat we daar veilig zijn. Het is maar twee kilometer dicht naar Den Burg. Maar de meester heeft uitgelegd dat

geen enkele mof zijn munitie zal verspillen aan dit hoekje Texel. Op het vildershuis na staat er niets waar de Russen zich kunnen verstoppen, amper bomen of gebouwen. Als de moffen de Russen willen verslaan, zullen ze dicht bij Vlijt moeten komen. Ongeveer daar waar we tot vandaag woonden. Of ze kunnen ervoor kiezen op de dijk te blijven en langeafstandswapens te gebruiken. Dan zitten ze, volgens de meester, waarschijnlijk verderop en schieten ze langs ons heen.

Maar wat als de Russen terugschieten?

Ik durf het niet te vragen.

Ineens denk ik aan de zak met kogels die Rik en Herman in de stroschuur hebben verstopt. Ik geef Rik een por. 'Wat doen we nou met die kogels in de stroschuur?'

Hij verstijft en blijft in het weiland stil staan. 'Herman!' roept hij zacht. 'De kogels.'

'Verrek!' zegt Herman. 'Die moeten nog naar de Russen.'

'Hoe dan?' Rik draait zich om en kijkt in de richting van het schoolhuis. 'Kunnen we terug?'

'Als je het niet erg vindt dat de meester jullie daarna vermoordt,' zeg ik. 'Of Nienke.'

'We kunnen beter eerst meegaan naar de vilder,' besluit Herman. 'We proberen morgen wel weg te glippen. Misschien is het dan al wat rustiger.'

'Kunnen we het niet gewoon tegen de meester zeggen?' vraag ik. 'Misschien weet hij een manier om de kogels bij de Russen te krijgen.'

Rik en Herman zien ineens een stuk bleker. Ik denk dat ze allebei bang zijn voor de woede van de meester. Zeker nu er toch al zoveel spanning is.

Eindelijk bereiken we Lentevreugd, het kleine

huis van vilder Spigt. Natuurlijk weet ik wat een vilder is, maar ik ben er nooit een tegengekomen. Daar hoef ik, geloof ik, niet rouwig om te zijn: op het terrein van de Texelse vilder hangen over schuttingen en onder afdakjes koeienhuiden, paardenhuiden, schapenvellen, konijnenvellen en weet ik veel wat voor huiden en vellen nog meer...

'Niets om bang van te zijn,' zegt de overbuurman, die het laatste stukje naast me is komen lopen. 'Die beesten hebben een goed leven gehad hier op Texel. Mooi toch dat hun leer verder wordt gebruikt voor meubels en zadels en zo?'

'Het meurt hier,' zegt Herman.

'Daar ga je niet dood aan, stadsjochie,' zegt de buurman.

Ikzelf vind het in de koeienstal van Riks vader nou niet echt beter ruiken. Dáár heb ik Herman nog nooit over gehoord.

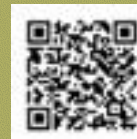
Hoe klein Lentevreugd ook is, de vilder opent meteen zijn deur voor ons. We passen er met zijn zestienen amper bij. Vooral niet omdat we niet de eerste vluchtelingen zijn. Spigt en zijn vrouw hebben binnen alle meubels tegen de muren geschoven en opgestapeld. Overal liggen matrassen en dekens op de grond.

Als je je mond niet heel dicht bij het oor van iemand anders houdt, kun je elkaar amper verstaan. Het gebulder van het geschut is oorverdovend en nu we dicht bij de Duitse stellingen zitten, klinken ook de gewerschoten luider. Of komen de Duitsers zo snel onze kant op?

Uit:
Stamppot met kogels
Joyce Pool
Het waargebeurde verhaal
van de oorlog op Texel
€ 14,99 | 144 pag.
verschijnt 22 februari

Nieuwsgierig naar dit boek?
Scan de QR-code voor meer
informatie en extra's:

Uit:
Het dieren vriendenboek
Jesse Goossens & Marieke ten Berge
Ontdek de leukste dieren uit de dierentuin
€ 17,50 | 96 pag.
Verschijnt in de zomer

TAPIR

IK HEET: Indische of Maleise tapir
OFFICIËLE NAAM: Tapirus indicus
IK BEN EEN: Zoogdier, familie van paarden en neushoorns
ONS AANTAL: 2.500
STATUS: Bedreigd
HIER WOON IK: In de tropische bossen van Sumatra, Maleisië, Thailand en Myanmar, het liefst in de buurt van water
ZO GROOT BEN IK: 1,8 tot 2,5 meter lang en 90 tot 110 cm hoog
IK WEEG: 250 tot 400 kilo
ZO OUD WORD IK: 30 jaar in het wild, 36,5 jaar in gevangenschap

MIJN LIEVELINGSETEN:

Ik eet wel 115 soorten planten, fruit, blaadjes en takjes.

IK WORD OPGEGETEN DOOR:

Tijgers, luipaarden en Aziatische wilde honden

MIJN SNELHEID:

Je zou het niet zeggen als je me ziet, maar ik kan 48 km/u rennen.

ZO LEEF IK:

Ik leef het liefst in mijn eentje in een heel groot gebied dat ik afbaken door over planten te plassen. Ik slaap overdag, in een dichtbegroeid deel van het bos. Na zons-
ondergang en voor zonsopgang ben ik het actiefst. Rond middernacht doe ik een dutje.

MIJN GEHEIME WAPEN:

Ik ren hard weg of bijt heel hard.

MIJN SUPERKRACHT:

Ik kan erg goed zwemmen en duiken, en zelfs onder water over de rivierbodem wandelen, terwijl ik mijn lange neus als snorkel gebruik.

MIJN GROOTSTE BEDREIGING:

De bossen waar ik leef worden gekapt, waardoor ik mijn huis kwijtraak. Er wordt ook op mij gejaagd en soms komt een van mijn soortgenoten vast te zitten in vallen die voor everzwijnen zijn uitgezet.

Dit moet je echt nog van me weten:

- TWINTIG MILJOEN JAAR geleden zag ik er net zo uit als nu.
- TOEN IK GEBOREN WERD, was ik bruin-beige gestreept: een goede schutkleur in een tropisch bos. Die kleuren verloor ik toen ik stopte met drinken bij mijn moeder.
- Ik heb een heel HANDIGE NEUS, waarmee ik blaadjes van de bomen kan plukken en de grond om me heen af kan speuren zonder met mijn kop te draaien.

PAPEGAALDUIKER

IK HEET: Papegaaiduiker
OFFICIËLE NAAM: Fratércula arctica ('broertje van het Noorden')
IK BEN EEN: Vogel, een alk
ONS AANTAL: 3 tot 6 miljoen
STATUS: Kwetsbaar
HIER WOON IK: Noordelijke Atlantische Oceaan
ZO GROOT BEN IK: 28 tot 32 cm
IK WEEG: 370 tot 490 gram
ZO OUD WORD IK: 20 jaar in het wild, 40 jaar in gevangenschap

MIJN LIEVELINGSETEN:

Kleine visjes (haring, heek en lodde), en het allerliefst zandaal

IK WORD OPGEGETEN DOOR:

Grote mantelmeeuwen, grote jagers en vossen

MIJN SNELHEID:

Ik vlieg tot wel 88 km/u en sla 300 tot 400 keer per minuut met mijn vleugels.

ZO LEEF IK:

In het broedseizoen, van april tot augustus, woon ik in een kolonie met mijn vrouwtje en ons jong in een zelfgegraven nesttunnel. Maar de rest van het jaar ben ik in mijn eentje op zee.

MIJN GEHEIME WAPEN:

Ik vlieg weg naar zee of ik duik mijn nest-tunnel in, maar als het niet anders kan verdedig ik me met mijn snavel en scherpe klauwen.

MIJN SUPERKRACHT:

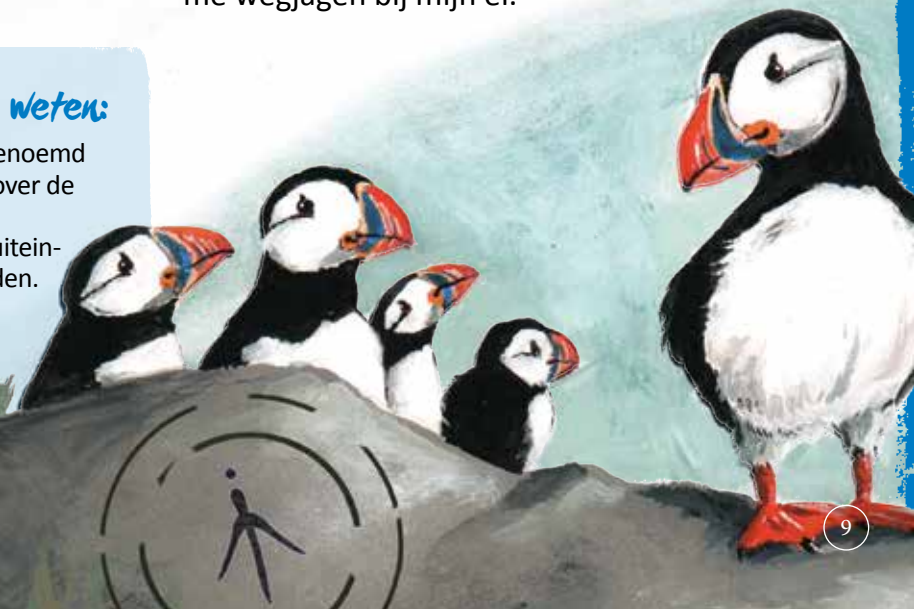
Ik kan maar liefst 60 meter diep duiken en 2 minuten mijn adem inhouden.

MIJN GROOTSTE BEDREIGING:

Overbevissing, waardoor er niet genoeg eten voor me is; olievervuiling, waardoor ik ziek word en mijn veren hun water-dichte werking verliezen; en toeristen die te dichtbij komen kijken hoe ik broed en me weggagen bij mijn ei.

Dit moet je echt nog van me weten:

- Ik word ook wel DE CLOWN VAN DE ZEE genoemd omdat ik zo slecht kan landen: ik sla vaak over de kop of bots tegen mijn vrienden aan.
- Ik heb een SPECIALE TONG met een ruw uiteinde waardoor ik glibberige vis kan vasthouden. Mijn record 'visjes in de snavel houden' is 62 in één keer!
- In de lente krijg ik een prachtig gekleurde PAPEGAAIENSNABEL, die in de winter afvalt en dan heb ik maar een klein, saai snaveltje.

De schrijfplek van...

Marloes Morshuis

Als jij schrijver zou zijn (of bent), waar zou je dan het best kunnen schrijven? Zou je avond aan avond helemaal alleen op een stoffige zolder aan een nieuw verhaal werken, bij het schijnsel van een flakkerende kaars? Of schuif je elke ochtend je benen onder een prachtig, oud bureau met allerlei geheime laden en vakjes, waarin misschien wel een liefdesbrief uit de zeventiende eeuw verstopt zit? Om erachter te komen waar onze schrijvers het liefst aan hun boeken werken, leggen we die vraag aan hen voor. Dat leidt tot inkijkjes in bijzondere locaties, zoals de schrijfkamer van Marloes Morshuis – mét hangmat.

Wat een fijne werkplek! Hoe kwam je erop om hier een hangmat op te hangen?

Ik heb al heel lang iets met hangmatten. Vanaf het moment dat ik op kamers ging, heb ik er altijd een gehad, als het kon binnen, anders buiten. Ik heb ooit in de *Kijk* gelezen hoe goede hangmatten eruitzagen – niet met van die stokken – en heb ze daarna ook zelf gemaakt. Gezeefdrukt, zelfs. Deze

hangmat heb ik al vijftientig jaar, een cadeau van een vriend toen hij terugkwam van een jarenlange reis door Zuid-Amerika. Hij is gerafeld en er zitten gaten in, maar ik repareer hem steeds. Iets waaraan ik ben gehecht, kan ik tot op de draad verslijten.

Een hangmat in je werkplek, dat spreekt meer tot de verbeelding dan een gemiddeld kantoor. Denk je dat dat helpt bij het schrijven?

Het helpt mij in ieder geval als ik kan variëren en niet de hele tijd achter mijn bureau zit. Verder heb ik heel veel mazzel: mijn werkkamer is de mooiste plek in huis. Met deuren die ver open kunnen en een uitzicht dat continu verandert. Regen, wind, wolken, dag, nacht, ik vind het heerlijk om naar de elementen te kijken. Ik schrijf wel eens 's nachts, terwijl de maan naar binnen schijnt. Het liefst met jagende wolken ervoor, fantastisch...

Schrijf je ook echt vanuit je hangmat? Of heb je een andere plek ingericht als werkplek?

Meestal schrijf ik aan mijn bureau. Ik heb jaren op mijn laptop gewerkt, nu heb ik eindelijk een computer met een groot scherm. Maar stiekem werk ik toch het liefst op mijn laptopje, dat voelt alsof ik dichterbij het verhaal ben. Ik ga graag in mijn hangmat liggen om het verhaal uit te denken, of als het even stukt. Dan pak ik een schetsblok en een potloodje en ga een tijdje krabbelen en dobberen.

Zijn er nog meer plekken waar je wel eens schrijft?

Zeker. Ik had een tijdje een kantoortje met anderen, omdat schrijven toch een eenzame bezigheid is. Maar juist door de gezelligheid kon ik weer niet schrijven... Dus nu zit ik opnieuw thuis, alleen. Ik zoek wel regelmatig gezelschap op, bijvoorbeeld in de bieb. Ik kan goed schrijven tussen vreemden – zolang ze niet tegen me praten. In de trein: ook heel fijn.

Verder kan ik soms uren met mijn laptop in bed zitten. Het werkt voor mij goed om regelmatig van plek te wisselen.

Waarom moet een goede schrijfplek voor jou voldoen?

Het is fijn als ik me er fysiek en mentaal op mijn gemak voel. Een beetje kan wegzakken in mijn eigen wereldje – ingericht met allerlei persoonlijke parafernalia, boeken... Nu ben ik enorm verwend, maar mijn eerste boeken heb ik in de kelder geschreven. Uiteindelijk kun je overal schrijven als je het graag wilt, denk ik. Een paar keer per jaar ga ik een paar dagen weg om zonder huiselijke beslommeringen continu door te kunnen werken.

Heb je nog een bepaald ritueel voordat je gaat schrijven?

Ik heb nogal een druk hoofd en vind het soms lastig om me te concentreren. Als ik begin, ga ik eerst het gebruikelijke uitstelgedrag vertonen (nieuws kijken, de was doen), daarna zet ik de goede muziek aan – ik heb voor ieder boek een eigen afspeellijst. Als het dan nóg alle kanten opvliegt, ga ik een veelsterrensudoku maken. Risico is natuurlijk dat ik die niet weg kan leggen omdat ik hem per se wil oplossen...

Schrijf je iedere dag? Hoe ziet zo'n schrijfdag er eigenlijk uit?

De wekker gaat altijd rond half acht, maar van nature ben ik toch meer een avondmens. 's Ochtends klooi ik meer, maar als ik eenmaal op dreef ben, kan ik urenlang achter elkaar doorwerken. Soms zelfs hele nachten. Ik loop vaak eerst een paar kilometer 's ochtends – sowieso een slim idee met een zittend beroep. Ik schrijf de meeste dagen, maar ben bijna altijd ook nog met andere projecten bezig (al zijn die ook vaak schrijfgereleerd). In mijn hoofd ben ik wel bijna altijd met mijn boeken bezig. Mijn goede voornemen voor volgend jaar is meer echt vrij nemen!

Als de inspiratie voor het schrijven uitblijft, wat doe je dan zodat het terugkomt?

Soms ga ik al mijn aantekeningen doorlezen, want vaak heb ik meer bedacht dan ik me herinner. Tussendoor schrijf ik vaak losse ideeën op, hoe iets eruitziet, een actie van een personage, een paar mooie zinnen. Vaak lees ik dat daarna niet meer terug, maar als ik even vastzit, helpt het om te gaan graven.

Het uitzicht vanuit de werkkamer van Marloes – geen dag is hetzelfde!

Of ik duik in mijn hangmat! Wijntje, potlood en papier, muziek, wolken. Klinkt romantisch, en soms is dat ook zo. Maar natuurlijk wil ik ook regelmatig mijn spullen door de kamer gooien. Juist daarom probeer ik zo veel mogelijk van de mooie schrijfmomenten te genieten.

Bedankt voor het inkijkje in je schrijfplek, Marloes!

© foto: Sarie Hertgers

Marloes Morshuis veroverde de kinderboekenwereld met *Koken voor de keizer*, *Borealis*, *De schaduwen van Radovar* en *Quotum* – *Project Z*. Voor die twee laatste boeken won ze een Vlag & Wimpel. Ze schrijft graag spannende verhalen die kinderen meenemen naar een andere wereld – en die ze tegelijk ook met andere ogen naar hun eigen wereld laten kijken. Ben je benieuwd naar een voorproefje van haar nieuwe boek? Sla dan gauw de bladzijde om!

Wil je meer weten over Marloes Morshuis en haar boeken?

Scan de QR-code en bekijk haar auteursfolder:

Terwijl Marloes nietsvermoedend in haar hangmat lag, hebben wij stiekem - speciaal voor jullie - een stukje van haar nieuwe verhaal op een USB-stick gezet... Maar pas op, lezen is op eigen risico: wie weet bevat het wel spoilers!

SEMPER SOL - QUOTUM II

Marloes Morshuis

Axel voelde iets vochtigs op zijn lippen. Water? Water! Hij stak het gebarsten lapje leer uit dat op de plek van zijn tong lag. Geen water. Modder. Gulzig probeerde hij het vocht eruit te zuigen, maar het enige wat hij binnen kreeg was zand. Het knarste tussen zijn kiezen toen hij het probeerde uit te spugen.

Hij wilde zijn ogen opendoen, maar zijn oogleden plakten aan elkaar. Met één hand trok hij zijn linkeroog een stukje open, maar sloot het weer toen fel licht als de bliksem insloeg in zijn hersenen. Hij kreunde. Waar hij ook was, hij wilde hier niet zijn.

'Ax... Ax...' De stem klonk schor en vaag bekend. Een hand schudde aan zijn schouder. 'Ax...' Sunny? Sunny!

'Tommy?' Het klonk als een schor gepiep, maar Sunny had het toch begrepen.

'Tommy is ook hier.'

'Waar?' Axel negeerde de pijn en probeerde overeind te komen. Hij wreef net zolang in zijn ogen tot hij ze op een kiertje open kon houden. Iets verderop lag een verfrommeld hoopje Tommy. Axel draaide zich om naar Sunny, die hem met bloeddorlopen ogen in een vreemd grijzig gezicht aankeek. Achter haar zag hij mensen die als zombies tussen rijen vuilwitte tenten dwaalden.

Nee. Nee... Hij kneep zijn ogen stijf dicht in ongelof.

Axel had nooit beelden gezien. De tientallen, misschien wel honderden van deze plekken die er moesten zijn, werden door de Wereldraad verstopt in de ruwste plooien van de aarde. Onzichtbaar zelfs voor wie wel wilde kijken. Moeizaam deed hij zijn ogen na een tijdje weer open, in de vage hoop dat hij

wakker zou worden onder zijn donzen dekbed in Het Groene Graf. Dat was niet zo.

Sunny zag hoe het langzaam tot hem doordrong. Ze knikte. 'Ja, Ax... een krimpkamp.' Toen zakte ze opzij en krulde zich op als een egeltje in gevaar.

Een schreeuw. Pijn in zijn arm. Zwart. Meer herinnerde Axel zich niet. Het schemerde in zijn hoofd - en in het kamp. De mensen waren vervaagd tot schimmen die met een boog om hen heen liepen. Ze lagen niet ver van een hoog hek met een schuifpoort. Daarachter lag iets wat leek op een parkeerplaats en daar weer achter rees een steile rotsmuur op. In de rotsen achter het hek zaten stalen deuren. Potdicht.

Toen Tommy wakker was geworden, hadden ze een tijdje om hulp geroepen, zacht, schor. Maar niemand was naar hen toe gekomen. Geen van de kampbewoners leek zich te verbazen over drie kinderen die in vochtige pyjama's half bewusteloos op de grond lagen.

Pas toen het bijna donker was, hadden ze genoeg kracht verzameld om zichzelf omhoog te hijsen. Ze strompelden door de modder tot ze een lege tent vonden. Er zat een scheur in de zijkant en er was geen grondzeil, maar er lagen wel een paar dekens.

Axel probeerde zijn zintuigen uit te schakelen. Hij ademde door zijn mond om de pisgeur in de deken niet te ruiken, sloot zijn oren af om de geluiden van het kamp niet te horen - het geruzie, geloop en gesnurk van veel te veel mensen. Maar vooral wilde hij niets voelen. Zijn hoofd bonkte en zijn buik leek in de fik te staan. Bij iedere beweging laaiden de

vlammen op en trokken ze een vurig spoor door zijn ingewanden.

Angeli Terrae. Aardengelen. Ze hadden het woord niet uitgesproken, ook niet toen Sunny haar mouw had opgestroopt en een rood puntje in haar vel had gevonden. Alsof het hardop zeggen deze boze droom nog echter maakte dan hij al was. Maar zelfs Sunny kon niet verhinderen dat haar ogen groot van afgrijzen werden toen ze zag dat ze geprikt was.

Axel veegde met zijn hand over zijn schilferige lippen, om te controleren of er geen schuimbelletjes op zaten. Hij durfde zijn ogen niet dicht te doen, maar had ook geen energie meer om ze open te houden. Hij vocht nog even, maar moest al snel opgeven.

*

Grijs ochtendlicht sijpelde door de scheur in het tentdoek. Axel wreef over zijn buik. De vlamme pijn was verdwenen, maar had een gigantisch gat achtergelaten. Hoelang hadden ze niet gegeten? Of gedronken?

De mist in zijn hoofd was grotendeels opgelost en hij probeerde zijn gedachten te ordenen. Ze moesten in Het Groene Graf in hun slaap zijn overvallen door aardengelen. Maar waarom waren ze dan niet dood? En wat had het voor zin om hen in een krimpkamp te dumpen? Die waren voor illegale vluchtelingen en slinkers die de regels hadden overtreden, niet voor mensen die officieel asiel hadden in de Noordelijke Unie, zoals zij. De kampleiding kon dat met één telefoontje naar de veiligheidsdienst van de NU controleren.

Axels bloed begon weer te stromen nu hij wist wat hij moest doen: een bewaker vinden en de situatie uitleggen. Met een beetje mazzel sliepen ze vanavond alweer in een zacht bed. Hij kwam overeind, maar wankelde toen een golf duizeligheid hem overspoelde. Water. Ze moesten eerst water hebben. Hij boog zich over de twee onbeweeglijke dekenbundels waarin Tommy en Sunny verscholen moesten zijn. Pas toen hij ze allebei op en neer zag gaan, sloeg hij de tentflap open en stapte het kamp in.

In het daglicht bleek hun tent aan een smal pad te staan, dat was bestraat met steengruis en modder. Axel liep zo voorzichtig mogelijk, maar de steentjes beten gemeen in zijn voeten. Gisteravond had hij dat niet gemerkt - waarschijnlijk omdat iedere vezel in zijn lijf toch al pijn deed. Schoenen, zette Axel op zijn boodschappenlijst. Water, bewakers, schoenen. Eten. Kleren. Vrijheid. Waar moest hij beginnen?

Hij keek om zich heen. De rotswand met de tunnel waardoor ze kennelijk het kamp ingekomen waren, rees een meter of honderd verderop dreigend omhoog. Hij draaide zich om. Ook de andere kant van het kamp werd afgegrensd door een tientallen meters hoge steenmassa. Axel strompelde naar een berg puin en klom erop.

Het kamp lag in een soort kloof. Ontelbare tenten kolkten als een rivier door het ravijn, klotsten tegen de rotswanden en stroomden de verte in, zover hij kon zien. Axel hapte naar adem. In dit kamp moesten duizenden mensen zitten... en hoeveel krimpkampen had de Wereldraad gebouwd? Tientallen, honderden? Zaten Letty en Jacob in zo'n kamp? Of... zijn ouders? Kennelijk konden aardengelen zomaar mensen in krimpkampen dumpen. Stel dat dat ook met pap en mam was gebeurd nadat ze in de klauwen van de Angeli waren gevallen... Misschien leefden ze dan toch nog - soort van.

Axel wilde door het kamp rennen, iedere tentflap openrukken, roepen, schreeuwen... Pap! Mam! Letty! Jacob! Maar hij zakte machteloos op de stenen. De hoop doofde even snel als die was opgevlamd. Pap en mam waren dood. Hij kon zelfs Tommy niet uitleggen hoe hij dat wist. Het voelde alsof er een lichaamsdeel was geamputeerd, al kon hij niet ontdekken welk. Hij wist alleen zeker dat er definitief iets miste.

Uit:
Semper Sol
Marloes Morshuis
Het langverwachte vervolg
op Quotum - Project Z
€ 16,99 | 244 pag.
verschijnt deze zomer

RECENSIES

**Joep (9)
over Prutje:**

Prutje
Pieter Koolwijk & Linde Faas
€ 15,99 | 264 pag.

Ik heb alle boeken gelezen van Pieter Koolwijk en ik vind het een heel leuke schrijver. Toen ik *Prutje* zag, was ik eigenlijk gelijk nieuwsgierig. Op de kaft zie je namelijk twee werelden: een donkere wereld vol prutje en een kleurrijke wereld vol blijdschap. Het verhaal gaat over Hens, een jongen die best een zwaar leven heeft. Hij woont in een huis dicht bij een fabriek met zijn ouders, zus Spoel en broertje Walm. Walm is erg bijzonder en hij is altijd blij. Walm vindt alles mooi en wil iedereen een wubbel geven (knuffel). Hens is dan ook dol op zijn broertje en andersom. Hens moet elke dag hard werken in de fabriek, voor hem is er geen spelen bij. Op een dag is Hens er klaar mee en loopt samen met zijn broertje Walm weg. Ze gaan op zoek naar een beter leven. Onderweg komen ze Vijf tegen, een meisje dat beweert dat er een beter land bestaat. Daar gaan ze samen naar op zoek. In een donker bos komen ze Jool, de waterspuwer, tegen. Door haar komen ze in Brunnen terecht. Een stad vol kleuren en plezier. Jool vertelt haar verhaal in gedichtjes. Dit gedichtje zette mij het meest aan het denken:

*Klagen, klagen, dat is wat je doet.
Op deze manier verliest iedereen de moed.
De hoop is verdwenen.
Als ellende langs je benen.
Zo in je schoenen.
Niet weg te boenen.
Is het leven echt zo vreselijk zwaar?
Of voel jij je gewoon graag naar?*

Als je wilt weten of Hens en Walm in Brunnen blijven, moet je het boek zelf gaan lezen! Ik vond het een superleuk boek. Er gebeuren soms zielige dingen in, maar ook veel grappige en mooie dingen. Hens leert heel veel van zijn reis en ik heb er ook veel van geleerd. Ik vind het boek geschikt voor kinderen vanaf 8 jaar.

**David (12)
over Luna:**

Luna
Pieter Koolwijk & Linde Faas
€ 15,99 | 264 pag.

Ik las *Luna* omdat ik Gozert had gelezen, en wel meer van het personage Luna wilde weten. Maar ook als je Gozert niet hebt gelezen, is het een mooi boek waarin je Luna leert kennen. Door dit boek te lezen begrijp je beter waarom ze is zoals ze is. Er zitten veel gevoelens in dit boek: soms is het verdrietig, maar het is ook grappig en spannend. Als ik een hoofdstuk uit had, wilde ik het boek niet wegleggen, maar verder lezen. Ook zijn de illustraties erg mooi, ze zetten echt mooi de sfeer neer. Ik kan niet wachten tot het volgende boek!

**Ava (10)
over Bert en Bart en de zoen
van de zombie:**

Bert en Bart en de zoen van de zombie
Tjibbe Veldkamp & Kees de Boer
€ 14,99 | 104 pag.

De moeder van Bert en Bart vindt dat zij te veel zombiestrips lezen. Ze huurt Dokter Dwangman in, die van ieder kind een winnaar kan maken. Hij pakt de zombiestrips van Bert en Bart af en ook hun bibliotheekpas. Bert en Bart laten een nieuwe bibliotheekpas maken bij de bibliotheek. Daar krijgen ze een boek van de bibliothekmeneer waarmee ze een zombie tot leven brengen.

Ik koos dit boek omdat het mij grappig leek en dat was het ook. Het boek was grappig omdat Bert en Bart grappige dingen deden waar zij niet goed over nadachten. In het begin en aan het einde van het boek was het een beetje spannend. Het boek was niet voorspelbaar, waardoor het leuk bleef. Ik zat al snel midden in het verhaal.

Het boek vind ik een beetje te kort en het heeft te grote letters. Ik vind het boek daardoor meer geschikt voor kinderen van 7 tot 9 jaar. Wat ik leuk vond, waren de vele kleurrijke plaatjes. Het boek is makkelijk om te lezen omdat er niet zulke moeilijke woorden in staan.

Als ik het boek een cijfer mocht geven, zou ik het een 4 van de 5 geven. Een 5 als het verhaal langer was.

**Matteo (10)
over Het Zinderende Zee Boek:**

Het Zinderende Zee Boek
Yuval Zommer
€ 16,99 | 50 pag.

Het *Zinderende Zee Boek* is een prachtig groot boek. Ik koos het omwille van de mooie kaft: allerlei zeedieren op een lichtblauwe achtergrond. De letters van de titel lijken met wit krijt op de blauwe achtergrond geplaatst te zijn. Het is een prentenboek omdat het boek vol staat met heel mooie illustraties van allerlei zeedieren in heel veel kleuren, maar het is toch ook een informatief boek, omdat er heel veel leuke weetjes over zeedieren instaan. Het boek heeft een mooie inhoudstafel, zo kun je zelf kiezen welke pagina je eerst wil lezen. Rond de inhoudstafel staan er allerlei zeeschildpadden, inktvissen, haaien, krabben... Het boek heeft een mooie inhoudstafel staan er allerlei zeeschildpadden, inktvissen, haaien, krabben... Het boek heeft een mooie inhoudstafel staan er allerlei zeeschildpadden, inktvissen, haaien, krabben... Het boek heeft een mooie inhoudstafel staan er allerlei zeeschildpadden, inktvissen, haaien, krabben...

- * Wist je dat zeeschildpadden kwallen kunnen opeten zonder gestoken te worden?
- * En wist je dat een kwal geen hersenen, oren, hart of bloed heeft?
- * En dat een octopus zelfs drie harten heeft?

Ik vond dit boek heel mooi, omdat het over de zee gaat en er heel mooie zeedieren in staan die zeer mooi getekend zijn! Ook de vele weetjes vond ik heel fijn om te ontdekken!

**Jona (12)
over Quotum:**

Quotum
Marloes Morshuis
€ 16,99 | 285 pag.

Het *quotum* is iets waar we het beste nu al over kunnen nadenken. Want het gaat over dat als de wereld te vol is, er veel levens van mensen worden gehalveerd. Dat zijn 'slinkers'. Slinkers krijgen minder voedsel, ze mogen geen stroom meer gebruiken... maar het ergste is dat ze hun huis uit moeten. Axel en Tommy worden samen met hun ouders ook slinkers. En dan op een avond gebeurt er iets verschrikkelijks... de ouders worden opgepakt!

De moeder van Axel en Tommy laat allerlei geheimen achter, waarmee ze misschien kunnen overleven. Maar dat is dus wel heel erg raadselachtig. Dat is voor mij wat het boek zo leuk maakt! Het is denk ik wel een beetje eng voor jongere lezers, omdat er ook wel mensen in doodgaan. Op school heb ik hier een presentatie over gehouden, samen met twee vrienden van mij.

Maar dit is dus echt een flinke aanrader voor mensen die een beetje van raadselachtige boeken houden!

Wil jij ook je favoriete boek recenseren? Stuur dan een mailtje naar stach@lemniscaat.nl en wie weet staat jouw stuk in de volgende *STACH*. Schrijvers (< 14 jaar) van recensies die geplaatst worden ontvangen een boek als dank!

Het paspoort van...

Elle McNicoll

Heb je je wel eens afgevraagd wie er schuilgaat achter die naam op de cover van een boek? Of ben je na het lezen heel nieuwsgierig geworden naar wie al die fijne verhalen verzint of die mooie tekeningen maakt? Om onze schrijvers en illustratoren beter te leren kennen, besloten we er een aantal aan de tand te voelen. In dit nummer: Elle McNicoll, die je misschien wel kent van Een soort vonk. Van haar nieuwe boek Laat ons zien wie je bent kun je in dit nummer alvast een stukje lezen!

WIE BEN JE?

Waar en wanneer ben je geboren?

Ik ben geboren op 5 oktober 1992 in Edinburgh, de hoofdstad van Schotland.

Wat is je leukste jeugdherinnering?

Al sinds mijn negende sta ik in het theater. Toen ik als kind in musicals speelde, mocht ik tijdens schooltijd na de lunchpauze weg om de middagvoorstelling te doen. 's Avonds volgde dan vaak nog een voorstelling. Ik denk niet dat kinderen dat tegenwoordig nog mogen, maar ik vond het geweldig! Die herinneringen zijn me heel dierbaar. In het theater is ook mijn liefde voor het verhalen vertellen begonnen.

Als je een superkracht kon bezitten, welke zou dat dan zijn en waarom?

Mijn superkracht zou zijn dat ik kon vliegen. Ik heb een vreselijke hekel aan reizen... Vooral de metro vind ik vervelend: veel te veel prikkels voor mij. Kunnen vliegen zou een goede manier zijn om dat te omzeilen – en het is ook nog eens beter voor het milieu.

WAT LAS EN LEES JE?

Wat was vroeger je lievelingsboek?

Wat een moeilijke vraag: ik had zoveel lievelingsboeken! Eentje waar ik nog vaak aan denk is *Charm*

© Knights Of

School van Anne Fine. Maar *Schateiland* van Robert Louis Stevenson vond ik ook fantastisch.

Om welk boek moest je voor het eerst huilen?

Het prentenboek *Elmer* van David McKee, denk ik. Of *Toen viel de bom*, een jeugdboek van Raymond Briggs. Allebei om heel andere redenen, natuurlijk.

Wat is je lievelingsslechterik in een boek?

Zonder twijfel: Long Jon Silver uit *Schateiland*. Hij is een van de fascinerendste personages ooit!

Welk boek had jij wel willen schrijven?

Ik hou het meest van de boeken die ik zelf schrijf, maar als ik een boek van een ander moet kiezen,

zou dat *Een kerstvertelling* van Charles Dickens zijn. Het is het eerste literaire boek waarvan ik me herinner dat ik het echt heel mooi vond.

HOE SCHRIJF JE?

Wanneer wist je dat je schrijver wilde worden?

Ik ben begonnen met schrijven toen ik zes jaar oud was. Als je van lezen en verhalen houdt, is dat natuurlijk geen gekke hobby!

Hoe heb je dat aangepakt?

Het duurde wel even voor mijn boeken verschenen. Van volwassenen hoorde ik altijd dat je niet van schrijven kunt leven en dat niemand mijn verhalen zou willen. Dat heb ik lang geloofd, en daarom heb ik het nooit geprobeerd.

Een soort vonk is bijna per ongeluk uitgegeven. Ik had afgesproken met een uitgever, omdat ik boos was dat er geen goede boeken met autistische kinderen in de hoofdrol waren. Die uitgever vroeg of ik niet zelf een verhaal had liggen – en dat had ik! Het is misschien geen standaard kinderboek, maar ik ben ook geen standaard schrijver.

Waar krijg je inspiratie van?

Van Dolly Parton, van musicals, van mensen die hun werk met passie doen.

Heb je een ritueel als je begint met schrijven?

Niet echt een ritueel, maar een aantal stappen die ik volg. Meestal gaat het als volgt: ik krijg een idee. Dat laat ik eerst even sudderen. Dan ga ik wandelen en denk ik na over de personages, zodat ik hen goed leer kennen. Daarna maak ik een synopsis. En dan ga ik schrijven!

Heb je wel eens een schrijversblock gehad? Wat heb je gedaan om eruit te komen?

Nee... afkloppen!

Wat is het tofste dat je hebt meegemaakt als schrijver?

Ik vind het geweldig om berichten te lezen van mensen die geraakt zijn door mijn boeken.

Waarover wil je ooit nog een boek maken?

Ik werk op dit moment aan heel wat boeken: aan een fantasy-reeks waarin ik een mysterie wil verweven, aan een liefdesverhaal voor jongeren, aan een roman voor volwassenen en aan meer verhalen over het stadje Juniper (waar *Een soort vonk* zich afspeelde). Er is zoveel dat ik nog wil doen. Het liefst schrijf ik boeken voor lezers van alle leeftijden. En dan met name voor de lezers die denken dat ze buiten de boot vallen, dat er niemand is die in hen gelooft. Ik geloof namelijk wél in hen.

Van alles wat je hebt meegemaakt en bereikt als schrijver: waar ben je het meest trots op?

Dat mijn verhalen mensen raken. Ik hoop dat er nog veel meer komt waar ik trots op kan zijn.

Als je lezers één ding meenemen na het lezen van je boeken, wat zou je graag willen dat dat is?

Wat ze maar willen! Dat verschilt per lezer. Ik hoop vooral dat sommige kinderen mijn verhalen lezen en daardoor leren dat ze niet alleen zijn. En als ze neurodivergent zijn, net zoals ik, dan sta ik altijd aan hun zij.

Check ook de Auteurs/
Illustratoren-pagina op de
website van Lemniscaat voor
meer Q&A's – misschien
heeft jouw favoriete
schrijver de vragen
ook beantwoord!

€ 15,99 | 176 pag.

€ 15,99 | 264 pag.

Lees een stukje
uit dit boek op
de volgende
bladzijden!

LAAT ONS ZIEN WIE JE BENT

Elle McNicoll

Het is de zaterdag na het feest. Ik zit aan onze ontbijttafel en Gregor heeft net een bord met beboterde toast en twee gebakken eieren onder mijn neus geschoven. Pap staart uit het raam. Dat doet hij wel vaker, nu mam hem niet meer op zijn kop kan geven omdat hij te veel zout op zijn ei strooit. Gregor bladert in de krant.

‘Wat doen ze eigenlijk bij Pomegranate?’

Ik stel de vraag aan Gregor. Pap werpt me een nerveuze blik toe.

‘Dat valt niet zo een-twee-drie uit te leggen,’ zegt Gregor enigszins terughoudend. Maar in het gebaar waarmee hij zijn krant neerlegt, zit ineens iets gewichtigs. ‘Ze zetten kunstmatige intelligentie in als een vorm van dienstverlening.’

‘Robots?’

‘Nee, geen robots. Een soort hologrammen.’

‘Gregor.’ Paps stem klinkt waarschuwend, maar ik negeer hem.

‘Hologrammen van wat?’

‘Van mensen,’ antwoordt Gregor. ‘Van echte mensen, om precies te zijn.’

Ik frons. ‘Dat snap ik niet.’

‘Als we volledig operationeel zijn,’ zegt Gregor, terwijl hij met zijn stoel wat dichterbij mij toe schuift, ‘willen we onze diensten tegen betaling aanbieden. Dan kunnen de mensen die dat willen voor een bepaald bedrag tijd doorbrengen met een hologram.’

Ik heb nu zijn volle aandacht.

‘Waarom zouden ze dat willen?’

‘Nou ja, we hebben bijvoorbeeld hologrammen van beroemdheden. Je kunt dus een bekende filmster of zanger boeken en er een gesprek mee voeren. En dan is het net of je die persoon in het echt ontmoet.’

‘Maar hoe gaat zo’n ontmoeting dan? Hoe kan het zo echt lijken?’

‘Ah, daar hebben we de Gouden Afdeling voor. Onze mensen daar zetten alles op alles om elke Gram – zo noemen we de hologrammen – zo menselijk en levensecht mogelijk te krijgen. Elke persoon die in aanmerking komt voor een hologram, wordt net zo lang bestudeerd tot ze een identieke kopie kunnen maken. Hoe zo iemand denkt en voelt, zijn hele ziel en zaligheid, wordt geüpload in de computer. Hij wordt niet geactiveerd voor hij helemaal perfect is.’

Gregor is apetrots op zijn werk bij Pomegranate. Ik merk dat hij het geweldig vindt dat ik er eindelijk naar vraag. Ik werp een blik op pap, die somber naar zijn koffiekopje kijkt.

‘Klinkt interessant,’ zeg ik.

‘En dat is nog lang niet alles. Het echte werk begint bij –’

‘Zo kan het wel weer,’ snauwt pap, terwijl hij overeind springt en de tafel begint af te ruimen. ‘Ze weet nu wat jullie doen, ander onderwerp graag.’

‘Maar wat is dan het echte werk?’ vraag ik koppig. Ik kan er niet tegen als er dingen worden verzwegen. Gregor is een stuk ouder dan ik, hij is zesentwintig en ik pas twaalf, en ik verlies het altijd van hun gekmakende volwassen gedoe.

‘We bestuderen en interviewen ook gewone mensen. Mensen zoals jij en ik. En dan maken we er hologrammen van zodat ze eeuwig kunnen blijven leven. Virtueel. Ze worden virtueel onsterfelijk. Als ze overlijden, kunnen hun nabestaanden hen op die manier nog ontmoeten. Na hun dood, dus.’

Ik staar naar Gregor. Ik probeer te verwerken wat hij net zei.

‘Dus...’ Ik voel ineens een hele hoop tegelijk opborrelen. ‘Dus als jullie mam hadden bestudeerd en geïnterviewd, hadden jullie een onsterfelijke kopie van haar kunnen maken?’

Pap maakt een vreemd geluid en stormt de kamer uit, maar op Gregors gezicht verschijnt een flauwe glimlach. ‘De spijker op z’n kop, Cora.’

De gedachte is zo vreemd dat ik er bijna bang van word.

‘Maar nu we het toch over Pomegranate hebben... Er is nog iets anders wat ik met je wil bespreken,’ vervolgt Gregor met een snelle blik op de deur waarachter pap is verdwenen.

‘Wat dan?’

‘Nou, eh, Magnus... Je weet wel, die van het huis van gisteravond...’

Hij bedoelt Adriens vader. ‘Ja?’

‘Die zou jou graag eens wat vragen willen stellen voor de Gouden Afdeling.’

Ik maak een schrikbeweging. ‘Mij? Waarom?’

‘Zoals ik al zei: ze zijn hartstikke goed in het kopiëren van, eh, standaardmensen, maar wat hij echt heel graag zou willen hebben, is een natuurgetrouwe autistische Gram.’

Ik verstijf. We hebben het niet zo vaak over mijn autisme. Waarom weet ik niet, ik zou het zelf geen probleem vinden. Voor mam overleed, ben ik bij een psychiater geweest en kreeg ik de diagnose. Dat is al even geleden, maar pap en Gregor hebben het er nooit meer over gehad. Soms vraag ik me af of ze het zijn vergeten.

‘Dat snap ik niet.’

‘Kijk, ze maken hun hologrammen zo gedetailleerd en authentiek mogelijk,’ legt Gregor uit. ‘Maar mensen met een spectrumstoornis zijn nu eenmaal wat zeldzamer, en ze willen graag weten of ze ook een replica kunnen maken van zo’n soort brein.’

‘Ik, eh...’ Ik voel me nogal overvallen. ‘Willen ze me dan gewoon een paar keer interviewen?’

‘Vergeet het.’ Ineens staat pap weer in de kamer. Hij heeft zijn jas aan en zijn gezicht is vertrokken van woede. ‘Want er komt niks van in. Hoor je me, Gregor? Dat gaat ze niet doen.’

‘Pa!’ Gregors stem klinkt ijsig kalm, terwijl hun ogen een of ander geheim gesprek lijken te voeren. Ik sla die van mij neer en staar nerveus naar het zeil.

‘Pa, Magnus wil er goed voor betalen.’

‘Dat kan me niet schelen. Het gebeurt niet. Zeg maar tegen die baas van je, die niet eens je naam kan onthouden, dat je zusje geen proefkonijn is.’

‘Maar pa, dit is zoiets groots! Je kunt het misschien nog niet bevatten, maar het is echt zo. Het zal mensen helpen bij hun rouwverwerking. Wat zeg ik? Niemand hoeft meer te rouwen! Geen afscheid meer nemen als je dat niet wilt. Daar draait het om. Geweldig, toch?’

‘Dat kun je blijven zeggen tot je een ons weegt, maar zij blijft erbuiten. Ik laat niet met haar sollen, nog niet voor al het geld in de wereld. Basta!’

Pap gaat naar buiten en Gregor stuift de trap op naar zijn kamer. Ik hoor twee deuren dichtknallen en grijp naar mijn vork. Terwijl ik mijn bord leegschraap, vraag ik me af hoe het zou zijn. Iemand weer in leven te zien, ook al is het in de vorm van een hologram.

Ik snap niet dat het pap zo overstuurt. Hoe kun je iets mooiers bedenken?

Nooit meer afscheid te hoeven nemen...

Uit:

Laat ons zien wie je bent

Elle McNicoll

Vertaald door Margaretha van Andel

Wat als we perfect zouden zijn?

€ 15,99 | 344 pag.

verschijnt 24 maart

Nieuwsgierig naar dit boek?
Scan de QR-code voor meer
informatie en extra's:

KONINGSCOBRA

Slangen, zoals deze koningscobra, zijn reptielen zonder poten. Hoewel ze heel lenig zijn en zich kunnen opkrullen, zijn slangen niet zacht en kneedbaar als een worm. Ze zitten vol botten, en hebben onder meer een schedel, een ruggengraat, een staart en heel veel ribben.

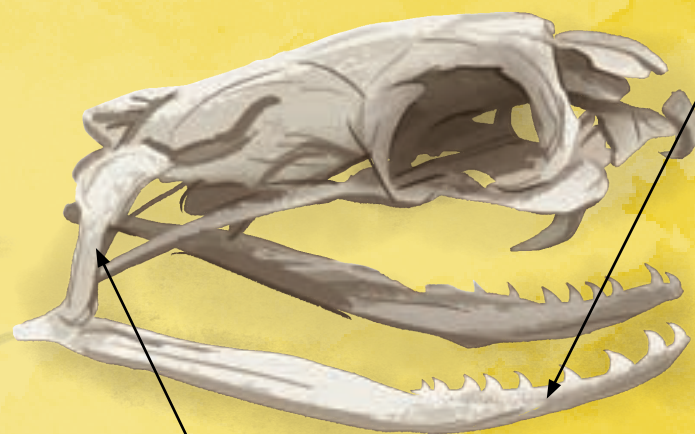

Uit:
Het Bizarre Bottenboek
Anna Claybourne
Vertaald door Steven Blaas
Ontdek verrassende feitjes over bizarre botten
€ 14,99 | 24 pag. | Verschijnt in de zomer

WIJD OPEN!

Slangen kunnen dieren inslikken die groter zijn dan hun eigen kop! Hun schedel heeft speciale kenmerken die daarbij helpen.

De onderkaak bestaat uit twee delen, zodat hij breed genoeg kan spreiden om de prooi te omsluiten.

Dankzij extra kaakbot kan de bek nog verder open.

LANGE SLAGEN

Een koningscobra kan 5,5 meter lang worden. Hij kan zijn bovenlichaam zo hoog oprichten als een mens!

MINIPOOTJES

Slangen zijn voortgekomen uit hagedissen en bij sommige zijn in het skelet nog kleine botjes van de achterpoten zichtbaar, zoals bij pythons.

Pootbotjes

Dit is Boswachter Bert. Hij waakt over alle bomen en dieren die je in de natuur tegenkomt. Een grote taak voor maar een relatief kleine man. Bert is altijd in de weer. Het ene moment helpt hij de bloemen aan een bij en het andere moment redt hij konijnenlevens. Dat is niet zomaar wat. Het is hem dan ook niet in de koude kleren gaan zitten: de wallen onder zijn ogen gaan niet meer weg. Daardoor ziet hij niet meer wat echt belangrijk is.

Al een tijdje proberen we het aan zijn verstand te brengen. 'Bert, doe eens kalm aan,' zeggen we dan. 'Ga eens in een wei of onder een boom zitten. Sluit je ogen, adem rustig in en dan weer rustig uit en kijk om je heen.' En nu zien we hem eindelijk zitten. Hij probeert het.

Zo.
Daar zit ik dan.

Wat zouden we graag willen weten wat er nu in zijn hoofd omgaat! Hoe beleeft hij de wereld nu hij echt even kalm aan doet? Tja... dat kan helaas niet. Maar we zijn allang blij dat hij het probeert.

(Jij kunt er wel achter komen wat er in het hoofd van Boswachter Bert gebeurt! Scan de QR-code en luister.)

Kom zelf tot rust met Berts favoriete boek:

Uit:
Kalm aan... en kijk om je heen
Carl Wilkinson & Grace Helmer
Vertaald door Johanna Rijnbergen
**Ontdek veertig natuurwonder-
verhalen**
€ 19,99 | 96 pag. | verschijnt 3 maart

Nieuwsgierig naar dit boek?
Scan de QR-code voor meer
informatie en extra's:

NIEMAND VRAAGT HOE HET MET MIJ GAAT

Gracia Lebbink

De volgende morgen stapt mijn vader met een harde klop op de deur mijn slaapkamer binnen en hij opent de verduisteringsgordijnen. Ook dit keer vind ik het niet fijn, het felle licht prikt in mijn ogen. Ik draai me om.

‘Opstaan, Sanne, niet zo lang treuzelen als vorige week.’

‘Ik kom zo!’

‘Dat is je geraden, want anders gaat de verrassing niet door!’

Ik kijk hem aan. Pap heeft een strakke spijkerbroek en een nieuw poloshirt aan. Zijn gezicht is gladgeschoren, hij ruikt naar aftershave en zijn brui-ne haar zit met gel nonchalant in de war. Hij gaat ergens heen, denk ik.

‘Kom, lieverd, opschieten!’ Mijn vader vertrekt naar beneden. Ik hoor hem hard met Daan praten in de woonkeuken. Ik heb geen zin om op te staan, maar durf niet te blijven liggen. Actie, zeg ik tegen mezelf. Ik kus Tod, vouw hem keurig op en leg hem onder mijn kussen. Dan zoek ik een spijkerbroek, een blouse en schoon ondergoed en loop ik naar de badkamer.

Het wandkastje met de open glazen schappen is leeg: geen parfumesje Chanel 5, geen deodorant, geen rode lippenstift, geen tandenborstel. Mams zijden kamerjas hangt aan het haakje; ik duw de zachte, gladde stof tegen mijn neus, ik ruik haar geur. Niemand ruikt zoals mijn moeder.

Ik zet de douchekraan open en terwijl het water warm wordt, kijk ik naar mezelf. Mijn borsten zijn niet gegroeid en ik controleer of er al haartjes groeien in mijn schaamstreek, maar het is er nog altijd kaal. Mijn moeder doet daar altijd speciale crème op. Ook die tube is weg.

Ik droog me af, spuit deo van mijn vader onder mijn oksels en trek mijn kleren aan. Shit, denk ik, mam heeft haar borstel meegenomen. Nu moet ik met een kam door mijn haren, die in de ochtend

sterk krullen en klitten. De kam blijft steken en ik trek er haren mee uit. Het doet pijn.

De spiegel is beslagen. Sinds kort gebruik ik mascara en lipgloss, maar vandaag heb ik geen zin om me op te maken.

‘Sanne, waar blijf je?’

Ik trek de deur van de nevelige badkamer achter me dicht en loop naar beneden. Pap en Daan zitten aan tafel, ieder met een vol bord, ik pak kwark met aardbeismaak en ga bij hen zitten, mijn iPhone ligt al naast mijn bord op me te wachten.

‘Zo, hét moment.’ Mijn vader spreekt met overdreven lage stem. ‘Ik wil dat jullie je koffers gaan pakken.’ Hij kijkt ons uitgelaten aan. ‘Vergeet je zwemspullen niet!’ Hij blijft ons opgewekt aankijken. ‘Over een halfuur komt de taxi.’

‘Hoezo, wat nu weer?’ reageer ik moe. Weer spullen inpakken? Ik heb er geen puf voor.

‘Eet snel door, Sanne! Doe gewoon wat ik vraag, het heeft met de verrassing te maken.’

*

‘Wacht! Kom eraan! Moet nog plassen!’ Ik ren de badkamer in. Mijn haar zit niet goed, zie ik als ik heb geplast en mijn handen was, er moet meer gel in. Met natte gelvingers strijk ik een paar keer door mijn haar. Duw en trek aan plukjes en kijk opnieuw naar mezelf. Er zit een puistje links naast mijn neusvleugel, voorzichtig duw ik het witte pus eruit. Toch maar mascara en lipgloss? Beter wordt het vandaag niet, denk ik als ik gehaast mijn toiletta inpak.

Bij het weggaan struikel ik over de sneakers van Daan, maar ik breek mijn val door de rand van het bad te grijpen. Met mijn zware koffer, mijn rugzak en die klotesneakers kom ik beneden aan. Mijn vader en Daan staan midden in de hal tussen hun koffers en kleine rugzakken. Ze zijn met hun telefoons bezig.

‘Hier, je sneakers!’ Ik smijt de schoenen naar Daan toe.

Daan propt ze in zijn rugzak, daarna heeft hij alleen oog voor zijn iPhone. Gezellig.

Als er na een paar minuten buiten wordt getoeterd, gooit mijn vader de voordeur met een zwier open. Er staat een taxi op onze oprit.

Nadat de taxichauffeur onze bagage in de achterbak heeft getild en iedereen de autogordels om heeft gedaan, rijdt hij weg.

‘Pap, waar gaan we naartoe?’ vraagt Daan. Hij houdt niet van bestemming onbekend.

‘We gaan vliegen, jongens!’

Ik kijk verrast op. ‘Vliegen?’

‘Ja, dat had je niet gedacht van je vader, hè?’

‘Gaan we op vakantie?’

‘Ibiza, here we come!’ zingt mijn vader, terwijl hij zich naar ons omdraait in de taxi. Papa heeft een enorme lach op zijn gezicht.

Ik deel mee in zijn blijdschap. We gaan toch naar Ibiza, yes!

Onderweg naar de luchthaven verandert mijn blijheid in zorgen. Ik ben Tod en mijn oude telefoon door het gehaast vergeten. Hoe kan ik Lotte en Kim bereiken?

Ik kijk op mijn iPhone. Papa heeft mijn geboortedatum gekozen om in te loggen. Ik glij voorzichtig met mijn vinger over het scherm.

‘De inlogcode mag niet veranderd worden!’ hoor ik hem zeggen.

Mijn touchscreen toont blokjes met een klok, de datum, een camera, een telefoon, een enveloppe en ook een wolkje met een zon. Voor ik het weet bel ik.

‘Wie bel jij?’

‘O, gewoon mama, ik wil haar graag...’

‘Luister, je moeder mag niet gestoord worden!’

‘Sorry, pap, dat wist ik niet.’ Ik druk het gesprek weg. ‘Pap, heb jij mijn oude telefoon meegenomen?’

‘Nee, waarom, je hebt toch een nieuwe?’

‘Ik heb afgesproken met Lotte en Kim vanmiddag en ik heb hun nummers niet op deze.’ Mijn vader zegt niks terug. ‘Ik wil ze graag appen dat ik niet kan komen.’

‘Weet je, Sanne, dat lossen we later op, oké? Ik denk dat ik nog wel de nummers van hun ouders heb. Ik zoek ze voor je op.’

Als we voorbij de douane zijn, kletst hij weer onvermoeibaar door: ‘Zet de iPhone op vliegtuigstand als we instappen, jongens, niet vergeten, via de instellingen... Zal ik het voor jullie doen?’ Zittend in het vliegtuig luister ik nog maar half. Daan kijkt meteen gefocust naar een actiefilm recht boven de stoel voor hem.

‘Jammer dat mama er niet bij is,’ zegt Daan tijdens de veiligheidsinstructies. Papa praat stug door over ons fantastische appartement met zwembad en vraagt of we gaan zwemmen als we zijn aangekomen.

‘Ja, lijkt me prima’, reageer ik. Dan draai ik mijn hoofd weg en staar uit het ovale vliegtuigraampje naar buiten. Het wolkenlandschap ziet er verlaten uit. iPhone, Ibiza, de felle ruzie vorige week tussen papa en mama. Het uit-elkaar-gaan. Ik weet het niet meer. Waarom zei mama gisteren dat ik de hele week met vriendinnen kon afspreken?

Uit:

Niemand vraagt hoe het met mij gaat
Gracia Lebbink

Wat doe je als je tussen twee vuren zit?

€ 16,99 | 224 pag.

verschijnt in de zomer

OORLOG ZONDER VRIENDEN

Evert Hartman

Het was stil in het bos. Alleen bladeren ritselden in de zachte wind. En in de verte zongen vogels. Maar dat waren geluiden die niet tot Arnold doordrongen.

Verbijsterd staaarde hij naar de uitgestrooide papieren. Hij stamelde: 'Hoe... hoe kom je daaraan?'

Marloes zag er ontredderd uit. Haar gezicht was bleek. En de angst in haar ogen maakte plaats voor radeloosheid. Toen viel ze op haar knieën en scharrelde de bonkaarten bij elkaar – haastig, alsof ze op die manier haar gevaarlijke bagage wilde redden.

'Dat zijn de bonnen van het distributiekantoor,' fluisterde Arnold.

Nog steeds gaf Marloes geen antwoord. Bijna wild propde ze de kostbare papieren in haar tas.

'Marloes,' drong hij aan, 'hoe kom jij aan die bonnen?'

Ze probeerde het slot op de tas dicht te klikken. Tevergeefs. Het ding was door de val kapotgesprongen. Toen keek ze hem aan. Haar ogen glansden als van een kat die in het nauw zit. 'Dat gaat je niets aan!'

Arnold wist niet wat hij doen moest. Moest hij zijn vader waarschuwen, straks, als hij thuis kwam? Maar wat zou er dan met Marloes gebeuren? Zouden ze haar arresteren? Haar ondervragen?

En zouden ze haar dan net als die stakers een paar maanden geleden... Hij duwde die afschuwelijke gedachte weg.

Hij kon haar ook de tas met de bonkaarten afnemen en thuis zeggen dat hij die ergens had gevonden. Maar dat zouden ze natuurlijk nooit geloven. Hij zou de plek moeten aanwijzen waar hij de bonnen gevonden had. Er zou een onderzoek komen. Niemand liet zomaar honderden bonkaarten slingeren. Nog wel in een schooltas!

Hij wist waarom die lui van het verzet distributiekantoren overvielen. Duizenden mannen

die weigerden voor de Duitsers te werken of niet in krijgsgevangenschap waren gegaan, waren spoorloos verdwenen. Onvindbaar. Zijn vader had hem er iets van verteld. Maar die moesten natuurlijk wél eten. Zonder distributiebonnen was er geen eten te krijgen. En zodra die mannen in het distributiekantoor bonnen kwamen halen, werden ze gearresteerd, omdat ze niet voldoende papieren bij zich hadden... Maar wat had Marloes zich daarmee te bemoeien?

Hij zei: 'Die bonnen zijn gestolen.'

Marloes klemde de tas onder haar arm. 'Hoe kom je daarbij?'

Hij keek haar ongelovig aan. 'Ik was er zelf bij... vorige week! Twee kerels met pistolen hebben ons overvallen. Ze hebben een heleboel bonkaarten meegepikt.' Hij wees op de tas. 'Die bonkaarten.'

'Wat weet jij daarvan?' ging Marloes tot de aanval over. 'Heb jij soms de nummers genoteerd?'

'Nummers genoteerd? Zo'n stapel bonkaarten heeft toch niemand!'

'Ik wel!' was het bitse antwoord.

Arnold was even uit het veld geslagen. Hij schudde zijn hoofd.

'Dat zijn nieuwe bonkaarten.'

'Nou en?' Ze keerde hem de rug toe en begon het bospad verder af te lopen.

Arnold was meteen naast haar. 'Je moet ze terugbrengen,' zei hij. 'Zeg maar dat je ze ergens gevonden hebt.'

Geen antwoord.

'Misschien krijg je er wel een beloning voor...'

Met een ruk bleef ze staan. Haar ogen fonkelde. 'Dit zijn mijn bonnen. En ik doe ermee wat ik wil!'

'Dat kun je niet doen, Marloes. Dat is veel te gevaarlijk. Als ze merken dat...'

'Wie zou dat merken?'

Haar gezicht straalde een vijandigheid uit die Arnold nog niet eerder had gezien. Hij voelde een onbedwingbare woede in zich opkomen. Waarom liet ze zich ook in met dat verzet! Met opeengeklemden tanden zei hij: 'Stel je voor dat de politie jou had aangehouden?'

'Ja,' antwoordde ze. 'Of een NSB-er!'

Het klonk als een zweepslag en Arnold kromp in elkaar. 'Marloes...' zei hij zacht. 'Dat... dat meen je niet...'

'Dat meen ik wel!' antwoordde ze schril. 'Waarom ben je mij achternagelopen? Waarom zat je mij op school al op de hielen? Je dacht zeker dat ik dat niet gemerkt had, hè? Maar je zit al weken achter mij aan. Ik kan geen voet verzetten of jij ligt ergens op de loer!'

'Marloes...'

'En hier heb je natuurlijk op gewacht! Je hebt me te pakken! Nou, geniet er maar van!' Haar stem sloeg over. 'Ga het maar vertellen thuis, aan je vader. Ga me maar verraden: Marloes ter Winkel is koerierster. Ze brengt gestolen bonnen weg naar onderduikers die anders doodgaan van de honger! Dan kunnen ze mij oppakken. Dan heb je eindelijk je zin!' Ze sloeg haar handen voor haar gezicht en barstte in snikken uit. De tas viel voor de tweede keer op de grond.

Arnold beet het bloed uit zijn lip. 'Niet waar, Marloes! Luister nou toch eens even...' Hij greep haar bij de arm.

'Blijf van me af!' huilde ze. 'Hoepel alsjeblieft op!'

Ze rukte zich los en bukte zich om haar tas weer op te pakken.

Arnold stond te trillen op zijn benen. Tranen van verontwaardiging en verdriet brandden ach-

ter zijn ogen. Waarom zei ze dat allemaal? Het was immers niet waar! Hij had niet het flauwste vermoeden gehad dat zij de bonkaarten van de overval in haar tas had. Maar zij dacht dat hij dat wél had geweten. Dat NSB-ers er alleen op uit waren anderen te beloeien, te kijken of ze iets deden wat niet mocht. Maar dat was toch niet waar!

Zelfs al had zijn vader een paar keer...

In zijn hoofd begonnen wanhopige gedachten rond te tolleren. O, God, schreeuwde het in hem, het komt allemaal door die smerige, ellendige oorlog!

Hij duwde beide vuisten tegen zijn wangen. 'Marloes,' zei hij schor. 'Het is niet waar! Ik heb het toch ook niet gezegd van dat krantje, van Vrij Nederland!'

Ze stond over haar tas gebogen. Haar schouders schokten. 'Als ik gewild had... had ik het toen toch wel kunnen vertellen.'

Ze hief haar hoofd op. In haar roodomrande, betraande ogen lag onbegrip.

'Het lag naast jouw bank, op school...'

'Wat...?'

'Weet je dat niet meer? Van 't voorjaar... Ik heb het meegenomen. Ik had het je willen teruggeven, maar...' Hij stokte.

Ze veegde met de mouw van haar jas over haar gezicht. 'Heb jij... een krant van mij meegenomen?'

Arnold knikte.

Ze keek hem ongelovig aan. 'Dus jij... jij hebt dat gevonden? En... aan niemand verteld?'

Hij schudde zijn hoofd.

Ze fluisterde: 'Waarom niet?'

Uit:

Oorlog zonder vrienden

Evert Hartman

Ken je klassiekers

€ 16,99 | 296 pag.

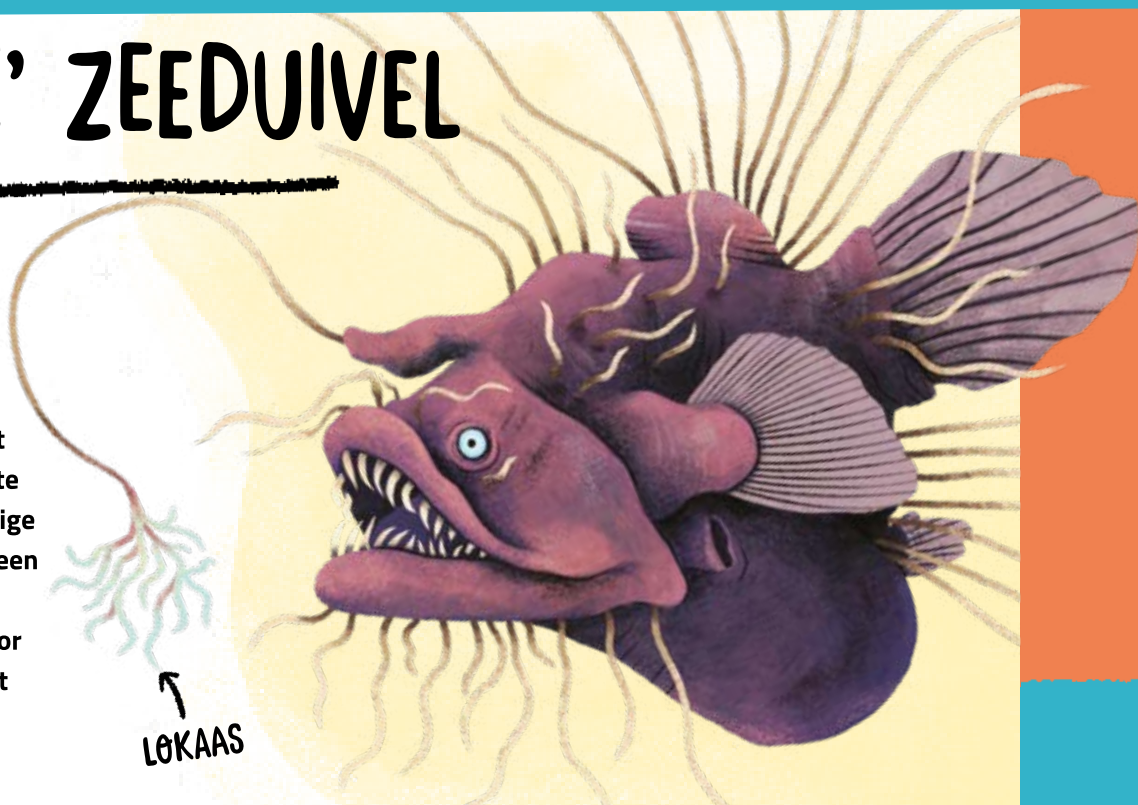
Nieuwsgierig naar dit boek? Scan de QR-code voor meer informatie en extra's:

'HARIGE' ZEEDUIVEL

CAULOPHRYNE POLYNEMA

Deze vis heeft het qua uiterlijk niet getroffen. Hij lijkt halfdood rond te drijven, en zijn vinnen zien eruit alsof ze aan het weggroten zijn. Zijn zwarte lijf is bedekt met rommelige lange haren, en hij heeft een dikke hangbuik. Dit bizar uitzienende wezen komt voor in alle werelddoceanen, tot op 1.250 meter diepte.

LEKKER
SNACKEN!

De **harige zeeduivel** hoort bij de diepzeehengelvissen. Anders dan de meeste hengelvissen heeft hij geen 'lantaarntje' als lokaas om prooien aan te trekken. Aan het eind van zijn hengel zitten gewoon nóg meer haren! Dat warrige bosje pikt kleine veranderingen in de waterdruk op, en zo merkt hij dat er een prooi in de buurt is. Hij ligt op de loer in de donkere, koude diepte, in de hoop dat er een nietsvermoedend smakelijk hapje langszwemt!

GENIEPIG!

AFHANKELIJK TYPE

De vrouwtjes van deze hengelvis zijn met 14 centimeter enorm groot vergeleken bij de maar 1,6 centimeter lange mannetjes. Het lijken wel twee verschillende soorten. Ook hun gedrag is heel anders. De vrouwtjes zwemmen net als de meeste andere vissen vrij rond en scharrelen hun eigen maaltje bij elkaar. Maar de piepkleine mannetjes hebben helemaal geen behoefte aan vrijheid. Zodra ze een vrouwtje vinden, bijten ze zich in haar vast – om nooit meer los te laten! Het mannetje versmelt met het vrouwtje, zelfs hun bloedvaten vergroeien. Hij blijft tot aan zijn dood aan haar vastgehecht zitten en wordt gevoed door wat zij eet. Bij deze manier van leven wordt het mannetje *parasitair* genoemd.

GETANDE ZEEDUIVEL

NEOCERATIAS SPINIFER

De **getande zeeduivel** heeft een lang lijf en een bek vol dunne tanden die alle kanten op staan, alsof er spelden door zijn kaken zijn gestoken. Het moet lastig eten zijn met zo'n gebit, en wetenschappers begrijpen dan ook nog niet hoe hij dat doet. De vrouwtjes zijn zo'n 11 centimeter lang, de mannetjes zijn veel kleiner en zitten vastgehecht aan de vrouwtjes. Ook bij deze soort is sprake van een *parasitair* mannetje.

?

VRAGEN, VRAGEN, VRAGEN

Er is nog maar heel weinig bekend over deze grote **rode kwal**. Hoe eet hij? Wat eet hij? Heeft hij roofvijanden? Hoe plant hij zich voort? Misschien ben jij wel degene die er op een dag achter komt!

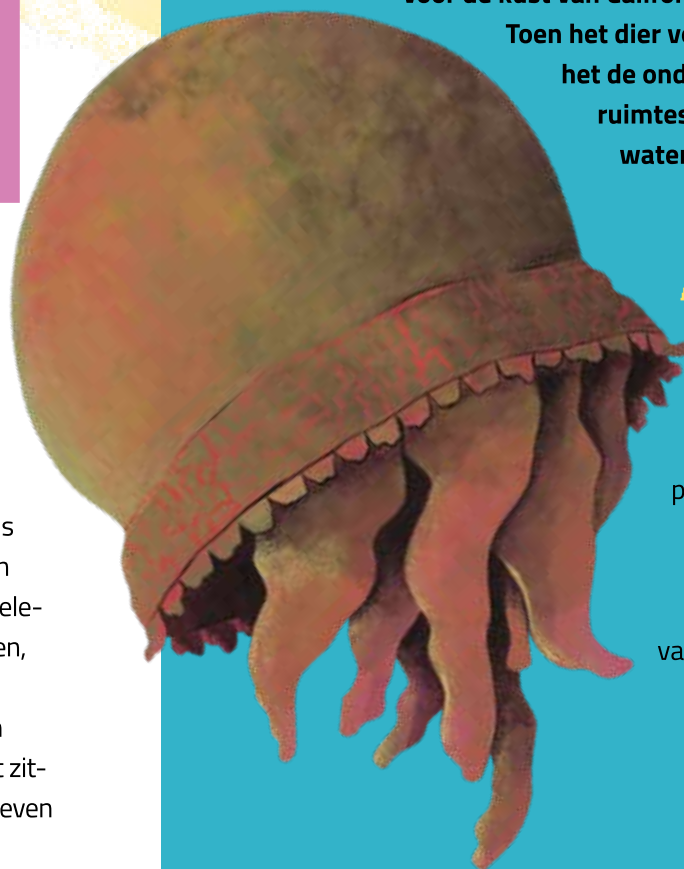
?

RODE SCHIJFKWAL

TIBURONIA GRANROJO

Deze kwal van ongeveer een meter doorsnede leeft op een diepte van 50 tot 1.500 meter. Hij werd voor het eerst waargenomen voor de kust van Californië, op een onderwatercamera.

Toen het dier voor de lens verscheen, deed het de onderzoekers denken aan een ruimteschip! Later is hij ook gezien in de wateren rond Hawaï.

LAAT DIE TENTAKELS MAAR ZITTEN

Het zeldzame aan deze kwal is dat hij geen tentakels heeft. Dat heeft hij gemeen met de dodelijke irukandji-kwal en met de **Cassiopea**, een schijfkwal die ondersteboven op de zeebodem ligt. In plaats van tentakels hebben deze soorten meerdere dikke armen om prooien mee te vangen. Terwijl tentakels aan de rand van de zwemklok (het lijf) hangen, hangen armen er binnenin. Met deze zogeheten 'orale' armen brengt de kwal het voedsel naar zijn bek. Gek genoeg varieert het aantal armen van vier tot zeven!

Uit:
Duik mee in de diepzee
Tim Flannery
Vertaald door Lydia Meeder
Ontdek de fascinerende onderwaterwereld
€ 24,99 | 122 pag. | verschijnt in de zomer

Tekenles van... Marieke Nelissen

Heb je ook wel eens het gevoel dat de bomen je aankijken tijdens je wandeling door het bos? Dat verbaast me niks! Een tak, stammetje op de grond of jonge scheut kan zomaar een verstopte boomtrol zijn. Af en toe denk je misschien: zag ik nu net een oog in die stam? Of een mond, een neus? Het zou zomaar kunnen. Ze zijn niet makkelijk te spotten, maar als je goed kijkt, zie je ze overal. Alleen... zeker weten doe je het nooit. Want een boomtrol gaat echt niet voor je neus staan dansen als je denkt dat je er eentje hebt gespot. Hij zorgt er juist voor dat je je misleid voelt en gewoon weer doorloopt.

Nu vraag je je natuurlijk af hoe ik dan weet hoe zo'n trol eruitziet. Dat weet ik ook niet: ze verstoppen zich zo goed! Maar ik kan het me wel voorstellen. Als illustrator is dat wat ik elke dag doe, bijvoorbeeld voor het boek Verhalen van de Fladdertak. Hier ga ik je laten zien hoe jij je eigen boomtrol kunt tekenen. Teken je mee?

1

Stap 1 Je begint met het tekenen van een grillige, rechthoekachtige vorm. Als je een grillige lijn wilt tekenen, dan tril je een beetje met je potlood over het papier. Wees niet kritisch: grillig betekent namelijk dat eigenlijk alles wel goed is. Half in die vorm teken je een ovaal met daaraan vast een kleine, halve cirkel. Dat is de neus. Boven de neus teken je een half maantje. Teken hem niet te dicht op de neus: je hebt tussen het halve maantje en de neus nog plek nodig voor een oog. Boven de grillige vorm teken je nog een ovaal. Dat wordt straks de paddenstoel.

2

Stap 2 Teken onder het halve maantje boven zijn neus het eerste oog. Het tweede oog is een ovaal naast de neus. Denk eerst na waar je de trol naar wilt laten kijken, zet dan pas de puntjes (pupillen) in de ogen. Rechts, aan de rand van de grillige vorm, teken we een spits oor met twee boogjes erin. Teken zijn mond vanuit de neus in een grillige boog naar boven (of naar beneden als je een boze of verdrietige trol wilt tekenen). Vergeet niet een beetje te trillen met je potlood, zodat de lijn niet te strak wordt.

3

Stap 3 Teken tussen het ovaal en het trollenhoofd het stammetje van de paddenstoel. Boven op het ovaal komt de hoed van de paddenstoel. Rond of puntig, dat bepaal je zelf. Zijn wenkbrauwen bestaan uit takken. Ze mogen zo lang en kronkelig zijn als je zelf wilt. Ook de vorm van de blaadjes bepaal je zelf. Misschien is jouw trol een eikentrol, of juist een dennentrol. Dus voel je vrij om de takken vol te tekenen met dennenappels, blaadjes of eikels. Teken de takken van onder naar boven en schiet hier en daar uit met je potlood voor een zijtak.

4

Stap 4 Teken twee dunne stammetjes onder het lijf. De stammetjes mogen zo lang zijn als je zelf wilt: de ene boomtrol is langer dan de andere. Aan het einde van die stammen teken je de tenen. Dat zijn een rijtje boomwortels naast elkaar, in grillige boogvormen naar beneden. Je begint vanuit de stam met het voorste boogje en vervolgens teken je er daarnaast nog twee of drie van.

5

Stap 5 Zijn rechterarm vertrekt vanuit zijn neus, recht naar beneden tot de hoogte van zijn knie. Teken daar een paar grillige boogjes achter elkaar naar boven. Dit zijn z'n vingers. Je kunt aan een van die vingers een blaadje of eikeltje tekenen, als je dat leuk vindt. Ze

lijken tenslotte op takken. Zijn andere arm is gebogen. We tekenen een stokje onder zijn oor schuin naar beneden tot ongeveer halverwege zijn lijf. Vervolgens tekenen we een stokje schuin omhoog tot ongeveer ter hoogte van zijn oor.

6

Stap 6 Teken aan het uiteinde van zijn linkerarm drie platte ovaaltjes boven elkaar. Daarna teken je zijn staf. Je begint boven en trekt eerst één lijn naar beneden, tot aan zijn tenen. Die gaat dwars door de drie ovaaltjes heen, zodat het lijkt alsof hij de staf vastheeft. Hij gaat misschien ook dwars door de wenkbrauw-tak heen. Dat is niet erg. Dat komt in stap 7 helemaal goed. Vind je dit moeilijk, dan kun je een liniaal gebruiken. Maar trek geen rechte lijn direct langs de liniaal! Gebruik de liniaal alleen als hulpmiddel en houd het potlood er een beetje vanaf, zodat je lijn niet zo stijf wordt. Teken evenwijdig aan die lijn nog een lijn. Sluit de lijnen boven af met een bol. Aan de onderkant trek je een boogje van de ene lijn naar de andere. De staf mag zo lang zijn als jij wilt. Het is wel het mooiste als hij boven zijn wenkbrauw-tak uitsteekt. Tot slot teken je zijn duim. Die steekt spits boven de drie ovaaltjes uit langs de staf. Aan de staf kun je nog een kleine tak met blaadjes of eikeltjes tekenen. In de paddenstoel teken we ook nog een paar lijntjes.

7

Stap 7 Nu ga je je schets overtrekken. Ik doe dat op een lichtbak. Maar als je geen lichtbak hebt, kun je je schets met een plakbandje op het raam plakken. Leg er een vel bovenop. Je ziet dan dat de schets door het vel heen schijnt. Zo kun je je boomtrol overtrekken en de lijnen die overal dwars doorheen gaan weglaten. Zo lijkt hij uit één stuk hout te bestaan. Je kunt je trol een houtstructuur geven en wat schaduw hier en daar. Of inkleuren. Gebruik wel schutkleuren. Trollen vallen niet graag op!

Verhalen van de FLADDERTAK

Margaretha van Andel & Marieke Nelissen

De bange BOOMGEEST

VERTELD DOOR DE SURJO PURI TREE, EEN ENORME MANGOBOOM IN BALIADANGI UPAZILA, BANGLADESH

IK DENK DAT ZE DIT MOOI ZAL VINDEN,' zei de man. Met een tevreden glimlach pakte hij het handspiegeltje op dat hij net had gekocht. Het had een prachtige, met parelmoer ingelegde rand.

'Feliciteer haar namens mij,' zei de winkelier. 'Je vrouw boft. Er zijn niet veel mannen die een cadeau kopen. Iedereen hier is arm.'

'Ik ook,' zei de man. 'Ik ben misschien wel de armste van allemaal, maar ik geef om haar en ik heb steeds een bedragje opzijgelegd. Daardoor kon ik zelfs nog wat extra graan inslaan.' Hij bukte zich naar de grote, goed gevulde jutezak die naast hem op de grond stond, trok het koord los en legde de spiegel erin. Daarna slingerde hij de zak over zijn schouder. Fluitend stapte hij de winkel uit en begon aan de lange terugweg naar huis.

De man woonde ver buiten het dorp, meer dan twee uur lopen. Het was erg warm en toen hij ongeveer halverwege was, stond hij even stil in de schaduw van een dicht bebladerde boom om het zweet van zijn hoofd te vegen en een slokje water te nemen uit de fles die hij

had meegenomen. Maar toen hij weer verder wilde lopen, merkte hij dat zijn benen zo zwaar waren geworden dat hij ze nauwelijks meer kon bewegen.

'Nu heb ik je te pakken,' zei een holle stem. 'En er is niemand hier die je kan helpen.'

Geschrokken keek de man naar de boom en ontdekte nu pas de vreemd gevormde stam, waarlangs dikke, grijze wortels naar beneden kronkelden. Een wurgvijg! Van alle bomen was hij uitgerekend onder deze griezels gaan staan – de favoriet van boosaardige geesten. Op hetzelfde moment zag hij hoe een bleke, bijna lichtgevende verschijning zich losmaakte van de kronkelende stam en op hem af kwam. Met uitgestrekte armen en een breed openhangende mond bleef het wezen vlak voor hem staan, licht wiegend als een palm in de wind.

De man begon te beven. Maar hoewel hij doodsbang was, draaiden zijn hersens op volle toeren, en zo koel als hij kon zei hij: 'Laat me niet lachen, geest. Als je zou weten hoeveel boomgeesten ik de afgelopen nacht gevangen had, zou je wel een toontje lager zingen. Hier zitten ze allemaal in, in die zak die over mijn schouder hangt.' Hij zette de zak met een plof op de grond en griste er de handspiegel uit. Met een vlugge beweging hield hij hem voor de neus van de geest. 'Kijk, deze heb ik net nog uit een moerbeï geplukt. Een echte lelijkerd.'

De boomgeest gaf een gil van schrik toen hij het bleke gezicht in de spiegel zag en begon te trillen als een espenblad.

De man snoof. 'Zoals je ziet, zit die zak al flink vol, maar met een beetje propfen kun jij er nog prima bij!'

'O, edele heer,' bracht de geest met een trillende stem uit. 'Alstublieft, alstublieft, stop me niet in de zak! Ik zal alles doen wat u vraagt, u alles geven wat u wilt, maar doe me niet in die griezels zak!'

De man, die de kracht weer in zijn benen voelde terugvloeien, keek hem met een ijzige blik aan. 'Geen geest is zo onbetrouwbaar als een boomgeest, dat weet iedereen. Een leugenachtig klikje, meer zijn jullie niet. Hup, erin.'

Hij gebaarde naar de zak en de geest jammerde het uit. 'Genade, heer. Ik zweer op alle heilige bomen van de wereld dat ik u zal gehoorzamen, geef me alstublieft een kans.'

'Goed,' zei de man. 'Omdat je het zo beleefd vraagt. Maar denk erom, geen geintjes. Om te beginnen mag je me honderd goudstukken brengen en daarna wil ik dat je een schuur bouwt bij mijn huis en die vult met rijst. Morgen moet het klaar zijn en zo niet, wordt het de zak voor jou.'

De geest slaakte een zucht van opluchting, salueerde en vertrok onmiddellijk. Niet veel later was hij terug met een buidel vol goudstukken. 'En nu de schuur nog,' zei hij en weg was hij weer.

De man gooide zijn baal met graan over zijn ene schouder en de buidel met goud over de andere, en zette de pas er ook in.

Toen hij een uur later het pad naar zijn huis insloeg, kwam zijn vrouw hem al tegemoet rennen.

'Er is iemand een schuur aan het bouwen bij ons,' hijgde ze. 'Een vreemde, broodmagere snuiter. Hij zei dat jij hem had gestuurd, maar dat kunnen we toch nooit betalen?'

'Van harte gefeliciteerd, liefje,' zei de man met een brede glimlach. Hij vertelde haar wat er was voorgevallen en haar mond viel open toen ze al het goud zag.

'En dit heb ik ook nog voor je,' zei de man. Hij overhandigde haar de met parelmoer ingelegde spiegel en ze slaakte een kreet van vreugde. 'Wat prachtig,' zei ze. 'Zo een heb ik altijd al gewild!'

Samen wandelden ze naar hun huis, waar de boomgeest druk bezig was met het bouwen van de schuur.

De man zwaaid zijn vinger heen en weer voor het doodsbleke hoofd. 'Je weet het,' zei hij. 'Morgen klaar, want anders...'

Maar die nacht, toen de man en de vrouw in diepe rust op bed lagen, dook er een tweede bleke gestalte op. Het was een oom van de boomgeest en hij zag er kwaad uit. 'Wat ben je daar nu aan het sjouwen met die rijst,' riep hij naar zijn neef. 'Snap je niet dat je voor de gek wordt gehouden, sukkel die je bent? Kom mee, dan zal ik die bedrieger eens flink laten schrikken.'

Hij zweefde naar het slaapkamerraam, maar precies op het moment dat hij er met zijn vuisten op wilde bonzen, vloog het raam open en verscheen het hoofd van de man. Die was wakker geworden van het geschreeuw, en omdat hij alles woordelijk had kunnen verstaan, had hij meteen de spiegel van het nachtkastje van zijn vrouw gepakt. Die hield hij nu omhoog, recht voor de vlammeende ogen van de geest.

'Kom erbij,' zei de man dreigend. 'Waar plek is voor één, is plek voor twee. Jullie gaan allebei in de zak.'

De oomgeest krijste het uit toen hij zijn eigen gezicht in de spiegel zag, precies zoals zijn neef had gedaan. Hij smeekte en kermde, en beloofde een tweede schuur te bouwen en ook die tot de nok toe te vullen. Niet met rijst, maar met maïs van de beste kwaliteit.

'En duizend goudstukken,' zei de man. 'Die wil ik eerst.'

De geest knikte gedwee en zo werd de man, die altijd een arme sloeber was geweest, binnen vierentwintig uur de rijkste inwoner van het dorp. Samen met zijn vrouw leefde hij nog lang en gelukkig, en een enkele keer leende hij haar spiegeltje en ving een geest. Niet omdat hij iets nodig had, maar gewoon voor de lol.

Uit:
Verhalen van de Fladdertak
Margaretha van Andel &
Marieke Nelissen
Sprookjes, mythen en legenden over be-
toverende bomen en wonderlijke bossen
€ 24,95 | 256 pag. | verschijnt 1 april

Nieuwsgierig naar dit boek?
Scan de QR-code voor meer
informatie en extra's:

Recepten uit...

MIJN DAGEN MET Niets

ELSHONTELY'S PANNENKOEKEN

'Pannenkoeken?' vraagt mijn moeder als ik mijn huiswerk af heb en toch maar ben gaan punniken. Als ik me verveel, bakt ze pannenkoeken om me op te vrolijken. Soms bestaat mijn dag vooral uit eten. Ik moet binnenblijven, omdat ik astma heb en er buiten een pandemie gaande is, door een virus dat ik zeker niet moet oplopen. Mijn moeder bedenkt bij het ontbijt al wat we in de avond gaan eten. Ze verzint dingen die veel tijd kosten: witlof met kaas uit de oven, of zelf gebakken aardappels. Verveel jij ook? Misschien kun jij met dit recept ook pannenkoeken bakken. Tip van mijn moeder: doe een snufje kaneel bij het beslag én een beetje custardpoeder.

Zo maak je het:

1. Zeef de bloem met het zout boven een grote beslagkom. Doe de eieren en de helft van de melk erbij en klop met een garde tot een glad beslag. Schenk de rest van de melk erbij en klop opnieuw glad. Dek de kom af met een schone theedoek en laat het beslag 30 min. staan. Smelt een klontje boter in een koekenpan van 20 cm doorsnee en schep er een soeplepel beslag in. Draai de pan rond, zodat de hele bodem bedekt is.
2. Laat de pannenkoek 2 minuten op middelhoog vuur bakken, tot de bovenkant droog is en de onderkant goudbruin. Draai de pannenkoek om en bak nog een minuut. Herhaal met de rest van het beslag. Houd de pannenkoeken warm onder een deksel of een bord tot al het beslag gebruikt is.

Dit heb je nodig voor acht pannenkoeken:

- 300 gram tarwebloem
- 1 theelepel zout
- 2 middelgrote eieren
- 500 ml halfvolle melk
- 30 gram ongezouten boter

DE SARDIENTJES VAN NIETS

Gelukkig hoef ik me niet meer te vervelen. Niets kwam in mijn leven toen ik het erg nodig had. Ze is het liefste dier dat ik ken! Maar... ze heeft de hele tijd trek. Wat zeg ik: honger. Ze eet brood, ladingen met brood zelfs, maar ook sardientjes gaan erin als koek. Toen ik haar kwijt was en ze niet in haar doos lag, vond ik haar in mijn slaapkamer. Daar heeft ze een heel blikje sardientjes leeggegeten. Mijn hele kamer stonk een uur in de wind! Nu ze groot is, is ze niet altijd meer thuis. Misschien komt ze wel bij jou langs. Dan heb ik hier een recept voor je.

Dit heb je nodig:

In sommige restaurants kun je sardientjes uit blik bestellen. Je krijgt een heel eigen blikje, ze rollen het voor je open, leggen het op een stoere houten plank en leggen er brood en boter en een mesje naast. Als je er dan stoer bij kijkt, dan ben je echt heel goed bezig. Of je koopt een blikje in de supermarkt.

Zo maak je het:

1. Open het blikje met de sardientjes.
2. Zorg dat Niets in de buurt is en let niet op.
3. Laat Niets het blikje leegeten.
4. Ruim de vette troep achter Niets op.
5. Maak Niets schoon.

Meer lezen over Elshontely en Niets?

Mijn dagen met Niets
Mireille Geus
Iedereen zal Niets in zijn hart sluiten!
€ 14,99 | 136 p.ag.

Nieuwsgierig naar dit boek? Scan de QR-code voor meer informatie en extra's:

AMULETTE

Veel mensen geloven dat een amulet of talisman geluk brengt en hen beschermt tegen het kwaad.

Toneelspelers denken dat je het noodlot tart als je iemand succes wenst. Daarom zeggen ze liever 'Breek een been!' tegen hun medespelers, in de hoop dat dat dan juist niet gebeurt.

Van oudsher geloven de mensen in de kracht van een klavertjevier. Het brengt geluk er een bij je te dragen en volgens de oude Kelten beschermen ze je ook tegen allerlei elfengespuis.

In Polen staat er op kerstavond traditiegetrouw karper op tafel. Als je een paar schubben in je beurs bewaart, lacht het geluk je toe in het nieuwe jaar.

Een keitje of een kiezel met een natuurlijk gat erin wordt een heksensteen genoemd. Zo'n steen zou je beschermen tegen het kwaad. En als je er een op je nachtkastje legt, krijg je geen nachtmerries.

In het oude Rome werden boze geesten geweerd door een laurierboom bij het huis te planten. Als een laurier plotseling verwelkt, brengt dat ongeluk. En als ze in het hele land verwelken, volgt er een grote ramp.

In 1899 verging er een schip voor de kust van het Engelse Suffolk. Een overlevende van de schipbreuk zei dat hij zijn redding te danken had aan de drie eikeltjes die hij bij zich droeg. De eikels werden gevernist en liggen tot op de dag van vandaag aan boord van de lokale reddingsboot.

Overal in Europa geloven de mensen in de beschermende kracht van de berk. Al kun je maar beter je vingers kruisen als je eronderdoor loopt, om eventueel ongeluk af te wenden.

In India zijn olifanten echte geluksbrengers. Als je een poster ophangt van een olifant met een geheven slurf, lukt voortaan vast alles.

Een stuk grond dat door de bliksem is getroffen, wordt beschouwd als gewijde aarde. Het brengt geluk als je eroverheen loopt. Maar als een boom wordt geraakt, kun je er beter geen takken meer van gebruiken voor de haard. Je warmen bij zo'n vuur brengt niets dan ellende.

Uit:
Van stormgod tot dondervogel.
Verhalen en natuurgeheimen
Claire Cock-Starkey
Vertaald door Margaretha van Andel
Ontraadse vreemde voortekenen en boodschappen van buiten
€ 19,99 | 80 pag. | verschijnt in de zomer

QUIZ:

Wat weet jij over bijgeloof?

Schrik jij ook zo als je een zwarte kat ziet? En draag je voor wat extra geluk altijd een klavertjevier bij je? Dan is deze quiz vast een eitje voor jou! In het boek *Van stormgod tot dondervogel* maak je kennis met verschillende soorten bijgeloof uit verschillende landen en culturen. Een paar weetjes hebben we verwerkt in deze quiz. Pak je hoefijzer er maar gauw bij, want misschien is dit wel je geluksdag en win je met jouw antwoorden een boek naar keuze...

- 1** Misschien heb je wel eens van de Grim gehoord: een grote, zwarte hond die ongeluk brengt. Hij vormde een inspiratiebron voor veel verhalen. Uit welk bekende boek of welke bekende boeken kun je hem kennen?
- A. Gozert van Pieter Koolwijk
 - B. De Harry Potter-boeken van J.K. Rowling
 - C. De Griezels van Roald Dahl

- 2** Er zijn talloze volksverhalen over geiten. In Europa zijn geiten vaak koppig, terwijl ze in het Midden-Oosten en Afrika juist als waardige dieren worden gezien. In de Noordse mythologie wordt de strijdswagen van de god Thor voortgetrokken door twee magische bokken. Hoe worden ze genoemd?
- A. Snørvinir (snorrebaard) en Snørvóstr (snuifneus)
 - B. Grngringir (hoornhoofd) en Grnugrnugur (leeghoofd)
 - C. Tannggrisnir (brokkeltand) en Tanngnjóstr (knersetand)

- 3** Een vogel doden brengt ongeluk. Maar voor wat voor ongeluk moet je dan vrezzen? Maak het rijmpje af: Wie roodborst of winterkoning doodt...
- A. ... moet voortaan leven op soep en brood
 - B. ... valt morgen in de sloot
 - C. ... eindigt steevast in de goot

4

- Welke godin eerden de Inca's, in de hoop dat ze een goede oogst zouden krijgen?
- A. De aardappelgodin Xomamma (wat 'aardappelmoeder' betekent)
 - B. De bonengodin Jomanda (wat 'rare snijboon' betekent)
 - C. De havergodin Hammamma (wat 'hap hap ham' betekent)

6

- Er is heel wat bijgeloof rond de kat. Wat zou je kunnen overkomen als je een kat drie keer achter elkaar hoort niezen?
- A. Je hebt geluk: het wordt drie dagen mooi weer
 - B. Je hebt pech: je zult zelf ook snel gaan snotteren
 - C. Niets van het bovenstaande: katten niezen niet

7

- Toneelspelers denken dat je het noodlot tart als je iemand succes wenst. Daarom zeggen ze juist het tegenovergestelde. Wat zeggen ze tegen elkaar?
- A. Struikel over een stoel!
 - B. Val in een vlaai!
 - C. Breek een been!

5

Waarom werd de fazant vroeger ook wel 'dondervogel' genoemd?

- A. Omdat hij voor veel overlast zorgde; een echte donderstraal!
- B. Omdat ze vroeger dachten dat hij onweer veroorzaakte door met zijn vleugels te klapperen
- C. Omdat ze hem vroeger alleen op donderdag zagen, de dag van de donder

Opgelost? Stuur je antwoorden onder vermelding van je naam en leeftijd naar stach@lemniscaat.nl en maak kans op een klassieker naar keuze. Er wordt elke maand een quizwinnaar (<14 jaar) aangewezen.

WILDKAMPEREN IN DE TUIN

Je hoeft helemaal niet ver te gaan om te wildkamperen. Als je op een warme zomeravond je maaltje kookt boven een kampvuur in de achtertuin en de sterren boven je hoofd verschijnen, lijkt het alsof je duizenden kilometers van huis bent. Het is misschien niet heel erg wild, maar meer dan dit - en een paar nachtdieren - heb je niet nodig.

MAAK EEN HOEDLAMPLANTAARN

Bind een hoofdlamp, met het licht naar binnen, om een plastic fles gevuld met water.

Je kunt je kampvuur beter op de grond dan op het gras aanleggen.

ZO MAAK JE EEN WIGWAM

1. Verzamel 8 of meer lange, houten stokken. Bamboe is perfect.

2. Bind 3 stokken aan elkaar en maak een driepoot van.

3. Zet de andere stokken er tegenaan en bind alles bovenaan bij elkaar.

Druk de stokken in de grond om hem stevig te laten staan.

4. Sla 1 groot laken, of 2, om het frame.

Zet het laken vast met knijpers of papierklemmen

TUINKAMP CHECKLIST:

- * Maak een wigwam, slaap in een hangmat of zet een tent op.
- * Vraag een paar vrienden om ook te komen.
- * Kook een maaltje boven een kampvuur.
- * Houd een middernachtsfeestje.
- * Maak een slaapzak van je dekbed (als je geen echte hebt).
- * Kijk en luister of je nachtdieren kunt ontdekken.
- * Heb een koude natuurdouche.
- * Laat de hond en de kat bij je slapen.
- * Tel vallende sterren en bestudeer de maan.

ZO MAAK JE EEN DEKBEDSLAAPZAK

Gevouwen laken

1. Leg een gevouwen laken op je dekbed of dikke deken als binnenhoes.

2. Vouw het dekbed of de deken dubbel.

3. Stop dit in een dekbedhoes. Schuif het dekbed naar een kant en vouw het ongebruikte deel van de hoes naar onder.

4. Vouw het laken over de bovenkant.

Een zelfgemaakte slaapzak

Bereid je eten boven een vuurtje aan een stok.

ZO MAAK JE EEN LAKENHANGMAT

1. Vouw het laken in de lengte dubbel.

2. Vouw een uiteinde zo op.

3. Bind 30 cm van het einde een touw er 3 keer omheen.

4. Vouw het einde dubbel en bind het vast zodat je een lus krijgt.

Maak vast met een platte knoop.

5. Herhaal stap 2, 3 en 4 met de andere kant van het laken.

6. Bind je hangmat met een nylontouw door de lussen tussen 2 bomen.

Leen een verrekijker en bestudeer het heelal.

Kijk wie je wilde burens zijn. Je zult verbaasd staan wie er 's nachts je tuin bezoeken.

Uit:
Het geheime boek van de ontdekkingsreiziger
Auteur onbekend
Vertaald door Jesse Goossens
Ga mee op avontuur!
€ 24,50 | 192 pag.

Nieuwsgierig naar dit boek?
Scan de QR-code voor meer informatie en extra's:

HEKSENWINKEL

KAYE UMANSKY & ASHLEY KING

De winkeldeur, de luiken en het dak waren helemaal rood. Op de muur waren tegen een witte achtergrond rode strepen geschilderd. Er was zoveel rood dat het pijn deed aan je ogen. Het was opvallend. Het was oogverblindend. En op een vreemde manier was het heel mooi.

Er hingen overal posters:

‘O!’ hijgde Elsie. Ze liet de prullenbak met een klap vallen. ‘Moet je nou kijken wat ze heeft gedaan!’

Lastpak snoof en likte Elsie’s hand.

‘Blijf!’ zei Elsie. ‘Ik ben zo terug. Ik weet dat je honger hebt.’

Ze liep recht op de winkel af en klopte hard op de deur.

‘Ga weg. Ik ben gesloten!’

‘Ik ben het,’ zei Elsie, terwijl ze de deur openduwde.

In plaats van de gebruikelijke rinkelende winkelbel klonk er ergens boven haar een treurig getoeter, als van een eenzaam zeemonster met buikpijn.

‘Wat denk je?’ vroeg Magenta. ‘Te somber? Laat de deur open, ik ben aan het experimenteren.’

Ze zat op een stoel met haar rode laarzen op een gepolijste houten toonbank. Op de toonbank stond

een grote, sierlijke kassa. In de rest van de ruimte stonden overal stapels ongeopende kartonnen dozen. De muren waren kaal. Er hingen geen planken. Er stonden alleen een toonbank, een stoel, een mooie kassa en al die dozen. En de twee oude kleermakerspoppen van de vuilnisbelt.

‘Wat is er mis met een bel?’ vroeg Elsie.

‘Te saai... Ik heb een heksenlachje overwogen, maar dat is een beetje oubollig, vind je niet? Ik ben op zoek naar iets magisch. Iets wat duidelijk maakt welke wonderen hierbinnen te vinden zijn.’

Elsie keek om zich heen. ‘Iets wat klinkt als kartonnen dozen, dus. Want dat is het enige wat ik hier zie.’

‘Ja, oké, ik moet nog uitpakken, wat dan nog? Wat vind je hiervan?’

Ze mompelde iets en stak haar vinger in de lucht. Er klonk een laag, diep, sonoor geluid waarvan ze allebei schrokken. Het was net de deurbel in het kasteel van een vampier en de echo ging eeuwen door.

D-O-O-O-O-O-O-O O-O-O-N-N-NG!

‘Nee,’ zei Elsie. ‘Tenzij je wilt dat de klanten die binnenkomen sterven van angst.’

‘Mmm. Het ligt er inderdaad een beetje dik bovenop. Een soort elfentrompet misschien? Het gehoeve van een uil? Eng, hoog gekakel?’

‘Nee. Gewoon een normale winkelbel. Dat zijn de mensen gewend.’

‘Mmm. Misschien heb je gelijk. Maar wat denk je ervan?’ Magenta zwaaide met haar arm in het rond. ‘Mijn winkel.’

‘Eh... ik vind het mooi,’ zei Elsie voorzichtig.

‘Maar... eh... waarom?’

‘Waarom niet? Het is precies wat dit saaie stadje nodig heeft. Een plaatselijke toverwinkel met een uitstekend assortiment betoveringen tegen redelijke prijzen.’

‘Ik weet niet zeker of Kleinbrugge hier de juiste plek voor is. Mensen hebben het niet zo op hek... op nieuwkomers, bedoel ik. Ze zijn niet gewend aan rode winkels die zomaar verschijnen. Hoe heb je dat trouwens voor elkaar gekregen?’

‘Ah.’ Magenta haalde haar benen van de toonbank, leunde naar voren en zwaaide met een lange, rode vinger. ‘Goede vraag. Je wilt weten hoe ik een unieke toverwinkel heb gemaakt en die in een vreemd gevormde ruimte in een smal, donker steegje heb weten te krijgen. En dat allemaal in één nacht.’

‘Ja,’ zei Elsie. ‘Dat dus.’

‘Nou,’ zei Magenta. ‘Normaal gesproken kosten ingewikkelde klussen als deze dagenlang deprimerend onderzoek in de Magische Archieven, waar je geen boterhammen mag eten. Eindeloos veel uren om de recepten over te schrijven. Je moet moeilijke spreuken leren en een heleboel duistere toveringrediënten bestellen, waarvan de meeste onmogelijk te krijgen zijn. En daarbij kun je niet zomaar een winkel in een onhandig gevormde ruimte passen. Dat vergt oefening. Je moet klein beginnen. Eerst kippenhokken in vreemd gevormde deuropeningen plaatsen. En pottenbakkerijen in lastige hoekjes zetten. Dat soort dingen.’

‘Jeetje,’ zei Elsie. ‘Dat klinkt vreselijk moeilijk.’

‘Dat is het ook. Dus ik heb geluk dat ik dit kreeg toegestuurd!’

Magenta glimlachte triomfantelijk, reikte onder de toonbank en haalde iets tevoorschijn. Het had de grootte en de vorm van een kleine baksteen, maar het was glad, grijs en glanzend en had aan één kant drie kleine gaatjes. In het eerste gaatje knipperde een groen lichtje. Het bromde zachtjes. Het leek wel te spinnen.

‘Wat is dat?’ vroeg Elsie.

‘De Toveratron 3000. Gisteren gearriveerd. Een nieuw soort magie. Het doet alles voor je. Mijn zus stuurde het, niet te geloven, toch? Ze zag een advertentie in een catalogus en dacht aan mij.’

‘Het ziet er helemaal niet zo magisch uit. Er fonkelt niets, er bruist niets en het ruikt ook niet vreemd.’ Elsie keek met een frons naar het vreemde voorwerp. Ze wist niet precies wat het was, maar er was iets aan wat haar niet beviel. ‘Waar is de gebruiksaanwijzing?’

‘Die is er niet.’

‘Waar is de aan-uitknop?’

‘Die is er niet.’

‘Ik dacht dat dat de eerste toverregels waren,’ zei Elsie. ‘Lees de gebruiksaanwijzing, volg het recept en zorg dat het werkt. En weet hoe je moet stoppen als het misgaat. Dat heb je zelf gezegd.’

‘Het zal wel. Maar zoals ik al zei, dit is een nieuw soort magie. Geen gebruiksaanwijzing nodig. Onmiddellijk resultaat. Ik vertelde gewoon hoe ik wilde dat de winkel eruitzag en waar hij moest komen te staan en hoepla, daar was-ie, helemaal rood en sprankelend.’

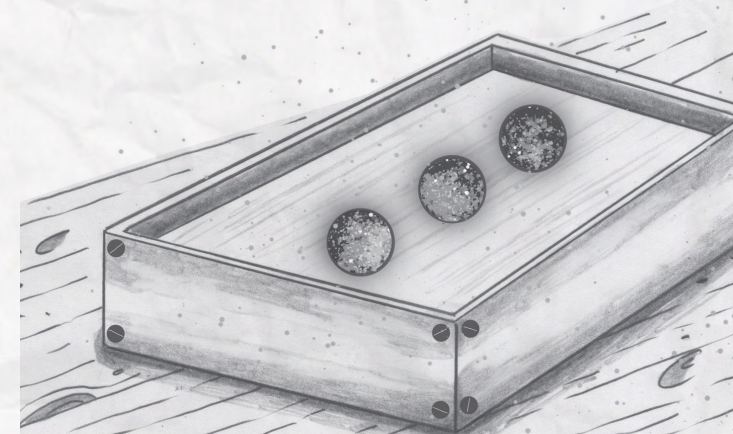
‘Dus je nam een kortere weg?’ zei Elsie.

‘Luister...’ Magenta keek een beetje ongemakkelijk. ‘Ik wilde een winkel. Ik had haast. Nu heb ik er een. En hij is precies zoals ik het me had voorgesteld. Ik zag hem vijf minuten geleden voor het eerst. Daarom ben ik nog niet begonnen met uitpakken.’

‘Waarom heb je de Toveratron 3000 niet een paar planken laten ophangen?’ vroeg Elsie.

‘Omdat jij moet zeggen waar ze moeten komen. En we moeten zelf alle spullen een plek geven.’

‘Wij? Ik kan niet hier én in het Warenhuis werken!’ Op het moment dat ze het zei, voelde Elsie een steek van spijt. Het zou zo leuk zijn om in een echte toverwinkel te werken... maar ze kon haar vader toch niet in de steek laten?

Uit:
Heksenwinkel
Kaye Umansky & Ashley King
vertaald door Jesse Goossens
**Laat je betoveren door het derde
boek over Elsie en Magenta**
€ 14,99 | 244 pag.
verschijnt in de zomer

TYRANNOSAURUS REX KON HARDER RENNEN DAN EEN MENS

FOUT!

Vroeger dachten wetenschappers dat *TYRANNOSAURUS* sneller rende dan een Olympisch kampioen hardlopen. Deze 6.000 kilo wegende beroemdheid zou een niet te stoppen jachtmachine zijn geweest. Maar kon hij ECHT zo hard rennen? Hoe weten we dat?

Van Skye in Engeland tot Queensland in Australië zijn dinosaurussporen gevonden. Die vertellen ons veel over hoe dinosaurussen bewogen.

Door de afstand tussen de sporen te meten, krijgen we een idee van hoe groot de dinosaurus was die ze achterliet en kunnen paleontologen inschatten hoe snel hij zich voortbewoog.

Hoe verder de sporen van elkaar af staan, en hoe smaller het spoor is, hoe sneller de dinosaurus bewoog! Maar misschien was het wel lastig om te lopen of te rennen op de grondsoort waarin goede fossielen bewaard bleven – we hebben niet veel verschillende sporen om te vergelijken.

Als de grond zachter was, kon een spoor van vorm veranderen voor hij fossiliseerde. Daardoor kunnen paleontologen op het verkeerde been worden gezet.

De beste manier om te ontdekken hoe snel een dier kon rennen, is om zijn spieren te bestuderen – maar er bestaan geen fossielen van dinosaurusspieren.

Daarom kijken paleontologen naar de dieren die nu leven. Ze proberen aan de hand daarvan te ontdekken hoe dinosaurusspieren er moeten hebben uitgezien en hoe krachtig ze hun poten konden bewegen.

Kon *TYRANNOSAURUS* nou hard rennen? Hij had heel lange poten die hij ver voor- en achteruit kon buigen. Door te bedenken waar de spieren aan de botten onder de staart vastzaten, en die te vergelijken met de spieren van huidige vogels en reptielen, zijn paleontologen tot de conclusie gekomen dat *TYRANNOSAURUS* lange tijd achter elkaar kon doorlopen.

Maar aangezien hij zo groot was, zou rennen – of zelfs heel snel lopen – gevaarlijk zijn. Als *TYRANNOSAURUS* rende, liep hij kans de botten in zijn poten te breken!

TYRANNOSAURUS zou nog geen 20 kilometer per uur kunnen halen – dat lukt een getrainde hardloper met gemak. Maar *TYRANNOSAURUS* hoefde ook niet zo hard te rennen. Aan zijn skelet is te zien dat hij heel snel kon draaien en buigen, waardoor hij een heel lenig roofdier was!

Met een bek vol scheermesscherpe tanden, kaken die botten versplinterden en de beweeglijkheid van een ballerina, was *TYRANNOSAURUS* misschien niet de snelste dinosaurus, maar wel een ZEER BEDREIGEND roofdier waar je beter bij uit de buurt kon blijven.

Uit:
Alles wat je weet over dinosaurussen is FOUT!
Dr. Nick Crumpton & Gavin Scott
Vertaald door Steven Blaas
**Het duizelingwekkende dinosaurusbek
waarover je je blijft verbazen!**
€ 14,99 | 64 pag.

Nieuwsgierig naar dit boek?
Scan de QR-code voor meer
informatie en extra's:

Werken bij
de uitgeverij...

DE PROMOTIE- MEDEWERKER

Kim

Hindele

Een boek maak je bij Lemniscaat niet alleen. Van redacteuren die het schrijven begeleiden tot vertegenwoordigers die ervoor zorgen dat de boeken in de boekhandel te koop zijn: achter de schrijvers en illustratoren staat een heel team. In dat team hebben alle mensen hun eigen taak. Maar wat doen ze nou precies? In dit STACH-nummer nemen Kim en Hindele - in de wandelgangen ook wel 'Kimdele' genoemd - je mee in de wereld van de boek-promotie!

Hoi Hindele en Kim! Jullie werken op de promotie-afdeling van Lemniscaat. Wat houdt dat eigenlijk in?

Kim: 'Heel veel! Hindele en ik onderhouden contact met alle auteurs en illustratoren over hun boeken en op welke manier we ze promoten. Bij ieder boek maken we een nieuw plan. We werken bijvoorbeeld veel samen met boekhandels, maar slaan ook de handen ineen met theaters, musea en andere mooie organisaties zoals Staatsbosbeheer. Ik ben Chef Online. Dat betekent dat ik onder werktijd Facebook en Instagram mag checken. Ik beantwoord jouw DM's, zet de winacties online en mag gekke Reels maken met de Gruffalo. Wat een feest!'

Hindele: 'Ja, wat Kim zegt. Wij zorgen er samen voor dat zo veel mogelijk mensen weten welke mooie boeken er uit de koker van Lemniscaat komen. En dat doen we op alle mogelijke manieren. Ik ben Chef Pers. Ik zorg ervoor dat journalisten en influencers in Nederland en Vlaanderen onze boeken lezen én dat ze erover schrijven. En ik kan heel goed geheimen bewaren, want dat moet als Chef Pers. Daarnaast begeleid ik de juniorredacteuren

van STACH. Dus als je mee wilt werken aan dit leuke blad, of een boek wilt recenseren, dan moet je bij mij zijn!'

Wat een afwisselende taken! Wat vinden jullie het leukst om te doen?

Kim: 'Boeken lezen.'

Hindele: 'Thuis vind ik slapen het leukst. Want ik heb naast mijn werk ook twee (lieve, leuke, slimme, grappige, etc.) kinderen, dus mijn dagen zijn erg vol. Bij Lemniscaat vind ik STACH maken het leukst. En het aller-, allerleukst vond ik dat *GoZert* een Gouden Griffel won. Ik had het daar heel druk mee, maar het was het feestelijkste geheim dat ik ooit heb bewaard.'

Wat vinden jullie het minst leuk om te doen?

Kim: 'Mails beantwoorden. We krijgen zoveel vragen, iedere dag weer. Het antwoord staat meestal al op onze website. Gelukkig werken we aan een mooie nieuwe website waarop straks alles veel beter te vinden is. Er zitten soms ook heel grappige mails tussen, hoor, maar als ik iets moet kiezen, dan vind ik dat het minst leuk om te doen.'

Hindele: 'Ik vind eigenlijk alles leuk aan mijn werk. Het enige wat ik iets minder leuk vind, is dat we te weinig tijd hebben om alles te doen wat we verzinnen. Onze hoofden zitten namelijk altijd vol met fantastische ideeën - wat wil je met al die mooie boeken om je heen - maar als we al die ideeën zouden uitvoeren, zouden we niet meer kunnen slapen. En dat vind ik ook weer te leuk om te laten...'

Hoe ziet een gemiddelde werkdag er bij jullie uit?

Kim: 'Rennen en vliegen. Bellen en mailen. Schaterlachen en keihard huilen. Fotograferen en filmen. Het is chaos, maar wel de allerleukste chaos.'

Hindele: 'Kim en ik zitten heel veel achter de computer, zeker nu in coronatijd. We moeten veel schrijven en communiceren de hele dag door met collega's, auteurs, illustratoren en andere mensen met wie we samenwerken. Dat gaat nu allemaal via de computer. We lachen ook veel, want we vinden elkaar heel erg grappig.'

Aan welke projecten werken jullie momenteel?

Kim: 'Ik ben nog volop aan het afkicken van de feestdagen. In het najaar mochten we losgaan met *Sinterklaasliedjes* van Mark Janssen en kersttitels zoals *Robin de roodborst*, *Stille nacht* en de adventskalender van *De Gruffalo*. Ik mis het nu al! Hoeveel nachties nog tot Kerst?'

Hindele: 'We leggen op dit moment de laatste hand aan onze nieuwe website. Die wordt prachtig. En er komt een nieuw Lemniscaat Natuurlijk-magazine! Verder ben ik elke dag weer druk bezig met bepalen welke journalist welk boek wanneer moet krijgen, dat is altijd een flinke puzzel. En had Kim het over Kerst? Ik doe heel even mijn oren dicht.'

Als promotiemedewerker moet je heel creatief zijn. Hoe bedenken jullie toch elke keer weer nieuwe plannen?

Kim: 'Beroepsgeheim. Geen commentaar.'

Hindele: 'Ja, dit is dus een van die geheimen die ik zo goed kan bewaren. Tipje van de sluier: je moet er talent en een neus voor hebben én je moet superslim zijn. En bescheiden.'

Bescheiden, ja? Oké. Volgende vraag: welk boek heeft een bijzonder plekje in jullie hart?

Kim: 'Ik voel me aangetrokken tot alles wat magisch is en glittert. Onze heksenboeken zijn mijn favoriet: van *Juniper* tot *Heksenwens*.'

Hindele: 'Dat zijn er te veel om op te noemen! Elk boek heeft iets speciaals. Als kind kwam ik wekelijks in de bieb en daar speurde ik de kasten langs voor dat "achtje", want ik wist: dat zijn de mooiste boeken. Maar als ik nu één boek zou moeten kiezen voor dat bijzondere plekje in mijn hart, dan is dat *Luna*.'

Wat zou je kinderen aanraden die later ook bij een uitgeverij willen werken?

Kim: 'Zorg dat je alvast zo veel mogelijk boeken van de uitgeverij hebt gelezen. Het is megahandig om die kennis paraat te hebben. Verzinnen we een campagne rond Valentijnsdag, dan is het natuurlijk wel zo makkelijk dat je weet welke boeken de uitgeverij allemaal rond dat thema uitgeeft.'

Hindele: 'Wat Kim zegt: lees wanneer je kunt. Zo leer je veel over taal, de wereld en het vertellen van verhalen. En zorg dat je je fantasie fris en fit houdt. Dus verzin mooie avonturen en speel veel buiten, waar je steeds weer nieuwe dingen ziet. In ons werk is het belangrijk om je goed te kunnen verplaatsen in anderen en origineel uit de hoek te komen, dus een flink afgetrainde verbeeldingskracht is het halve werk!'

Dank jullie wel, kanjers!

De werkplek van
Hindele en Kim

Joe Mellow

Cees van den Berg

'Als hij er weer niet is, stap ik op het eerste beste vliegtuig naar New Orleans en sleur ik 'm persoonlijk mee naar Nederland,' zegt oom Paul gespeeld boos.

'Hij is net geland,' zeg ik. 'Kijk maar,' en ik wijs naar het grote bord. We lopen door naar de aankomsthal.

Reizigers komen de hal uit. Sommigen met niet meer dan een koffer, anderen slepen hun totale huisraad mee. Althans, zo lijkt het.

In de verte zie ik iemand in de aankomsthal een hoop stennis maken en constant op de bagageband wijzen. Maar die is leeg. Een medewerker van de luchthaven, waarschijnlijk verantwoordelijk voor de passagiersbagage, schrijft iets op.

De boze man is Joe Mellow. Ik herken hem direct. En hij is het duidelijk niet eens met de gang van zaken. De man van de bagage hoort 'm aan, maar is niet echt onder de indruk. Waarschijnlijk is dit niet zijn eerste boze klant. De medewerker overhandigt Joe een formulier, knikt en loopt weg. Joe roept de man iets na, pakt zijn koffer en tas en komt onze kant op.

Hij komt boos door de uitgang.

'Meneer Mellow,' zeg ik. Hij kijkt op. Hij draagt een platte pet, maar je kunt goed zien dat hij kaal is. Zijn gezicht is getekend door z'n leeftijd. Hij draagt een ringbaard met geitensik. Het grijze haar tekent prachtig af tegen zijn donkerbruine huid. Hij draagt een felblauw pak met een lichtblauw blokmotief. Zijn schoenen zijn wit met zwarte neuzen en flanken.

Joe ziet eruit als een echte heer.

Een jazzmeneer.

'Is er een probleem?' vraag ik.

'Mijn sax is pleite,' zegt hij boos.

'Uw saxofoon? Kwijt?'

'Dat zeg ik.'

Ik steek mijn hand uit. 'Ik ben Orlando.'

Hij twijfelt, maar pakt mijn hand. 'Ik ben Joe.'

'Aangenaam,' zeg ik.

'Je hebt een mooie naam,' zegt hij.

Ik zie hem naar de drumstokjes kijken, maar hij zegt of vraagt niks.

'Ja, dat weet ik,' zeg ik. 'Ik ben naar u vernoemd. Mijn vaders idee.'

Joe kijkt naar oom Paul, die naast me staat en hem opneemt. 'Is dat je vader?'

'Nee, dat kan niet,' zeg ik. 'Dat heb ik u geschreven. Mijn vader ligt in coma. Daarom bent u hier. Dit is mijn oom. Paul. De broer van mijn vader. Oom Paul heeft alles met u geregeld.'

Ze schudden handen. Ik zie dat oom Paul moeite heeft om niet over het geld te beginnen dat ik de eerste keer heb opgestuurd. Ik heb 'm laten beloven daar z'n mond over te houden. Als oom Paul kwaad wordt, en dat kan hij goed, zit Joe in no-time weer in het vliegtuig terug, ben ik bang.

'Ik moet dit formulier inleveren. Dan gaan ze kijken of ze m'n sax terug kunnen vinden. De sukkels. Wie raakt er nou een saxofoonkoffer kwijt?'

'Was het niet beter geweest de saxofoonkoffer als handbagage mee te nemen?' wil oom Paul weten.

Joe kijkt mijn oom zwijgend aan, zucht diep en marcheert weg.

'Klaploper,' bromt mijn oom en we sjokken achter Joe aan.

De man achter de balie probeert Joe zo goed mogelijk te helpen, ondanks Joe's beschuldigingen en beledigingen.

'Ik denk dat je beter plees kunt gaan schoonmaken. Voor dit werk ben je ongeschikt,' zegt Joe hoofdschuddend.

'Ik begrijp dat meneer boos is, maar...'

'Maar wat? Jullie maken een dure saxofoon kwijt en dan zijn jullie verbaasd dat ik boos ben?'

'Nergens is bewijs te vinden dat u uw saxofoon heeft ingeboekt. Nergens.'

'Omdat dit waardeloze systeem zegt dat ik lieg, kan ik naar m'n saxofoon fluiten?'

'Ik zeg niet dat u liegt. Ik zeg alleen dat ik nergens kan vinden waar en wanneer uw sax is ingeboekt. We zullen er alles aan doen om...'

'Zak erin! Je bent een hopeloos geval. Als ik jou was zou ik m'n ogen uit m'n kop schamen. Ga naar huis, verscheur je diploma's... als je die tenminste hebt, en spoel ze door de plee. Fool!' Hij draait zich om en beent met grote, boze stappen de hal door.

Joe ziet eruit als een heer, maar zo gedraagt hij zich niet. Wat een ongelikte beer. Wel eentje die prachtig kan spelen, zou mijn vader zeggen.

Je kunt iemand bewonderen om wat hij of zij doet. Maar tegelijk kan die persoon een naar karakter hebben. En zo'n persoon staat nu halverwege de grote hal achterom te loeren waar wij blijven.

We kijken de man achter de balie aan en betuigen onze spijt zonder woorden. De man begrijpt het.

'Sterkte,' zegt hij en hij knikt bemoedigend naar ons.

Oom Paul en ik gaan achter Joe aan.

'Het gaat hard achteruit met dit land,' bromt Joe. We kijken hem vragend aan.

'Als ik in New Orleans op straat loop, word ik altijd herkend of willen mensen een praatje maken. Hier...' Joe maakt een wijds gebaar. 'Hier...' Hij schudt zijn hoofd.

'Misschien weten de mensen hier in Nederland niet wie u bent,' zeg ik voorzichtig.

'Niet?' gooit Joe eruit. 'Ik heb gespeeld met Herbie Hancock, Quincy Jones, Monk, Max Roach... noem maar op. Ik stond met de andere grote namen op jullie North Sea Jazz Festival. Hoezo weten ze niet wie ik ben?'

Alsof ik net een flink standje van mijn moeder heb gekregen, laat ik mijn hoofd een beetje hangen.

'In elk land op de wereld bestaan er Mellowers! Elk land.'

'Mellowers?' vraag ik. 'Wat zijn dat?'

'Je haalt mij naar Nederland om je vader uit een coma te spelen en je weet niet wat een Mellow is?'

Mijn hoofd zakt verder.

'Een Mellow is een Mellow Follower. Iemand die mij volgt. Altijd en overal. Een fan. Een diehard fan!' Joe is kwaad. Hij spreidt zijn handen en kijkt boos rond. 'Niks. Niet een! Wat een land!' Hij schudt meewarig zijn hoofd.

Mijn vader is een Mellow, wil ik tegen Joe zeggen.

'Auto!' commandeert oom Paul. Die heeft het helemaal gehad. Gedrieën lopen we zwijgend, ieder met zijn eigen gedachten, richting de parkeergarage.

Ik moet ineens aan de spreekbeurt over de Rubicon en Julius Caesar denken. Zou Joe een moderne versie van Caesar zijn?

En... zijn we zojuist de Rubicon overgestoken?

*

'Hier blijf ik echt niet overnachten.'

We staan met z'n drieën voor het hotel dat oom Paul geboekt heeft voor Joe. Het ziet er oud uit. HOSTEL VOGELLAND staat er op de muur geschilderd. Het gebouw ziet eruit alsof het vroeger een fabriek of zo is geweest.

'Breng me naar een fatsoenlijk vijfsterrenhotel, anders ben ik weg.'

'Geen probleem,' zegt oom Paul. 'Zeg maar waar je heen wilt.'

'Maak me niet uit, als het maar vijf of meer sterren is. Je stopt artiesten zoals ik niet in een krot als dit.'

'Hier vlakbij staat een chique vijfsterrenhotel. Daar verblijven staatshoofden en royalty's.'

Joe pakt z'n koffer op en wil vertrekken. Wij blijven staan.

'Kom,' zegt hij. 'Jullie moeten mij inchecken.'

'Dat doen we alleen hier,' zegt oom Paul en hij wijst naar het hostel.

'Ik dacht dat we net hadden afgesproken dat ik naar een echt hotel zou gaan?'

'Met jezelf,' zegt oom Paul. 'Niet met ons. Maar... voel je vrij om zelf een hotelkamer te boeken. Ik moet erbij zeggen dat je natuurlijk veel duurder uit bent. Dat kan zomaar oplopen tot, zeg... negenhonderd euro.'

O jee! Ik zie het gezicht van Joe verharden.

'Oké,' zegt Joe kwaad. 'Breng me maar terug naar het vliegveld. Ik ga naar huis.'

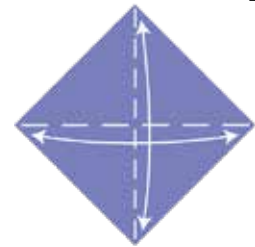
Uit:
Joe Mellow
Cees van den Berg
**Het verhaal van een vader, een
zoon en een saxofoon**
€ 14,99 | 180 pag. | verschijnt
in de zomer

maak een papieren

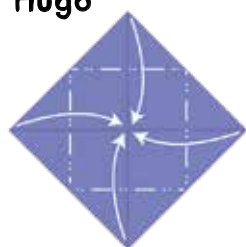
ZWALUW

Wees als de vogel die, haar vlucht even onderbrekend op te fragiele takken, voelt hoe ze onder haar bezwijken, en toch zingt in de wetenschap dat ze vleugels heeft.

– Victor Hugo

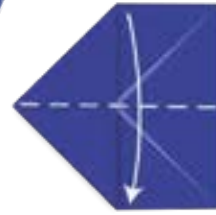
1. Begin met de onbedrukte zijde boven. Vouw beide diagonalen en vouw ze weer uit.

2. Vouw alle hoeken naar het midden en vouw ze weer uit. Draai het papier om.

3. Vouw de twee hoeken aan de linkerkant naar het midden.

4. Vouw de bovenrand naar de onderrand.

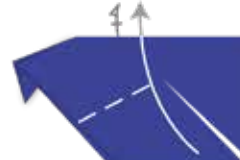
5. Vouw de linkerhoek volgens de stippellijn en vouw weer uit.

6. Duw de hoek naar binnen om de bek te vormen.

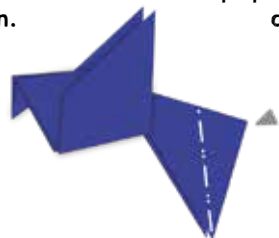
7. Knip door beide lagen papier volgens de lijn.

8. Vouw aan beide kanten een vleugel omhoog.

9. Vouw de staart door de helft en vouw hem weer uit.

10. Duw de hoek naar binnen.

11. Je zwaluw is klaar!

MOEILIKHEID ●●●

Uit:
Natuurorigami
Clover Robin
Vertaald door Jesse Goossens
Vouw de wonderlijkste figuren uit de natuur
€ 14,99 | 30 pag.

Nieuwsgierig naar dit boek?
Scan de QR-code voor meer informatie en extra's:

Gelezen en gevouwen door Wolf (13),
Maantje Piet (10) en Daan Rot.

'Al snel vult onze tafel zich met origamidiertjes zoals een vos, een uil en een zwaluw. En ook met bloemen, bladeren en schelpen waar Maantje Piet en Wolf zelfs stopmotion filmpjes mee maken. Ook onze servetten worden in haasjes omgetoverd. Eigenlijk is geen papiertje meer veilig in huis. Dit boek komt met een waarschuwing: opgepast, zeer verslavend! Extra tip: de illustraties zijn ook mooi om in te lijsten als je uitgevouwen bent.'

Scan de QR-code en bekijk de stopmotion!

@maantjepiet
@maandagdaandag

BOEKZOEKER...

ZOEK JE FAVORIETE DIERENBOEK

Fikkie, Minoes of Blub: je hebt vast wel een lievelingsdier. Misschien zit er thuis wel eentje bij je op de bank, of droom je erover er een te krijgen. Of waarom niet meteen een hele roedel? Voor alle dierenfanaten (en dierenhaters) is hier de ultieme dierenboekenzoeeker, zodat jij het passende leesvoer vindt bij jouw favoriet. Maar kijk uit dat jouw dier er niet mee aan de haal gaat...

De jongen die draken kweekte
In de tuin van Tomas' grootvader staat een plant waaraan draken groeien. Zo leerde Tomas Fikkie kennen. Heel leuk, zo'n draak als huisdier, maar het brengt ook een hoop onrust met zich mee... Voor je het weet heeft hij een gat in je huiswerk gebrand! En als je ouders eigenlijk niet mogen weten dat je een draak hebt, levert dat soms gekke situaties op. Wat zou jij doen als je een draak in huis had?
€ 14,99 | 212 pag.

Mijn dagen met Niets
Elshontely heeft last van astma, dus ze kan niet zomaar een huisdier nemen. Maar op een dag komt er een wel heel bijzonder dier in huis: Niets! Niets heeft ogen die wel van parelmoer lijken, veren en pootjes als een kat. Ze is prachtig. Al heeft ze wel een gekke voorkeur voor sardientjes, zoals je op pagina 37 kunt lezen...
€ 14,99 | 136 pag.

Waarom verdrinken vissen niet?
Het is misschien niet het meest indrukwekkende dier dat je kunt bedenken: goudvis Blub die rondjes zwemt in zijn kom. Maar toch is er meer over hem te vertellen dan je op het eerste gezicht zou denken. Waarom verdrinkt hij bijvoorbeeld niet? Ontdek het antwoord op deze en andere levensbelangrijke vragen over het dierenrijk in: *Waarom verdrinken vissen niet?*
€ 14,99 | 96 pag.

Alles wat je weet over dinosaurussen is fout!
Dinosaurussen overheersten de aarde miljoenen jaren lang, tot ze allemaal in één keer uitstierven. Dat weet toch iedereen! Waarom is er dan alweer een nieuw boek over dinosaurussen? Je weet toch al alles over de Tyrannosaurus en consorten? Nou... dit boek levert het bewijs dat alles wat je weet over dinosaurussen fout is. Maar maak je geen zorgen - jij kunt het ook niet helpen. De meeste dinosaurussen heb je van volwassenen geleerd. Maar volwassenen zijn allemaal oud... en de feiten die ze kennen zijn dat ook!
€ 14,99 | 64 pag.

Bedreigde dieren
Heb je wel eens van een indri, een pardellynx, een kakapo of een numbat gehoord? Je zult er niet zo snel een in het wild tegenkomen - ze worden namelijk met uitsterven bedreigd. Lees dit boek als je erachter wilt komen hoe deze dieren leven, hoe ze eruitzien en hoe het komt dat er nog maar zo weinig van zijn. En hoe we ervoor kunnen zorgen dat ze niet langer bang hoeven te zijn voor de mens, want er zijn gelukkig ook manieren om ze te helpen!
€ 19,99 | 62 pag.

De menselijke trekjes van dieren
Sommige mensen denken dat we bijzonder zijn... maar zo uniek zijn we helemaal niet: er zijn talloze dieren die menselijke trekjes vertonen! Neem bijvoorbeeld de bonobo Kanzi, die een vuurtje stookte om er marshmallows boven te roosteren. En zo zijn er nog veel meer dieren die net als wij denken en voelen, plezier maken, samenwerken, dansen, spelen en nog veel meer!
€ 14,99 | 48 pag.

Waarom kan een paard niet boeren?
Kijk, jij hebt smaak. Jouw favoriet is een hartstikke edel dier! Je weet waarschijnlijk al veel over jouw langbenige vriend, maar er is altijd meer te ontdekken. *Waarom kan een paard niet boeren?* staat bomvol paardenweetjes, zodat je binnen no-time een echte expert bent. In volle galop naar de boekhandel dus!
€ 14,99 | 48 pag.

Waarom ruikt een hond aan een kont?
Wat is-ie lief, hè, jouw hond. Hij is altijd blij om je te zien en kan je zo hartveroverend aankijken met die puppyblik... zeker als hij een koekje wil. Maar hij heeft ook een gekke gewoonte: hij snuffelt het liefst aan de konten van andere honden. Waarom doet hij dat toch? Ontdek dat en het antwoord op andere prangende vragen in: *Waarom ruikt een hond aan een kont?*
€ 14,99 | 48 pag.

Waarom klimt een kat in de gordijnen?
Iedereen die katten heeft, weet dat ze een eigen wil hebben. Heb je net zin om te knuffelen, drement poes weer weg. En als je naar die belangrijke training moet ligt ze net zo lekker op je schoot te slapen! Voor je het weet, loopt ze je voor de voeten - en als je even niet uitkijkt hangt ze in je gordijnen. Soms zou het handig zijn om een kattenhandleiding te hebben - en laat je die nou net in je plaatselijke boekhandel vinden. P.s. wist je dat er veel vreemde verhalen de ronde doen over katten? Bekijk onze quiz over bijgeloof voor een tipje van de sluier!
€ 14,99 | 48 pag.

IVOREN MAAN

ARIENNE BOLT

JAN

‘Het is maar een impala, Jan,’ fluistert Matt. ‘Gewoon zoiets als een ree, zoals bij jou thuis. We komen erin om.’

Dat weet hij wel. De vraag is: waarom? De zon hangt nog net onder de horizon. De jacht moet nog beginnen, ze zijn pas vertrokken. Waarom wil Matt opeens dat hij ook meedoet? Jan heeft er geen enkel probleem mee zich op de achtergrond te houden en de ‘eer’ aan anderen te laten. Maar nu heeft zijn oom hem in deze positie gemanoeuvreerd, door te stoppen bij de eerste de beste kudde antilopen, en hem zijn drilling in handen te drukken.

Met tegenzin zoekt hij een bokje uit dat aan de rand van de grazende groep staat. Misschien wil Matt indruk op David maken met zijn feilloos schietende neefje. Jan is jonger dan die idioot van een Chris, die het voor de buffel flink verkloot heeft. En nou moet hij meewerken aan een of ander machtsspelletje.

Hij legt aan. Zijn hand trilt. Voor het eerst. Voor het eerst sinds het ongeluk heeft hij een geweer in handen om er ook daadwerkelijk mee te schieten. Maar met trillende handen zal hij missen. Of, veel erger, de impala niet goed genoeg raken.

Hij roept zichzelf tot de orde. Kom op. Dit heeft niks met Gaia te maken. Toen was hij dronken. Dat was een ongeluk.

Zijn hand luistert niet. Hij weet dat hij het ge-

weer niet volledig onder controle heeft. De ogen van de mannen prikken in zijn rug. Wat nu? Als hij de bok verwondt, maar niet doodt, is hij nog erger dan Chris. Omdat hij het bij voorbaat wist. Als hij mist stelt hij zijn oom teleur. En als hij botweg weigert om het te proberen, maakt hij zich onsterfelijk belachelijk.

Wat een kansloze opties. Hij richt te hoog en schiet. De kogel vliegt ruimschoots over de impala heen en boort zich in een boom. Door de knal zetten de dieren het natuurlijk op een lopen. Hij laat het geweer zakken en kijkt de kudde na. Is het slim wat hij heeft gedaan? Achter hem blijft het stil. Kon hij maar gewoon achter de impala’s aan lopen, zonder omkijken. Verdwijnen. Maar hij moet zich omdraaien en de anderen onder ogen komen. Hij zet een grijns op waarvan hij hoopt dat die schaapachtig is.

‘Sorry, geen impala op de braai vanavond.’

De mannen barsten in lachen uit, behalve Matt uiteraard, David lacht het hardst, Chris het zachtst, hoe voorspelbaar.

‘Ontzettende oen!’ roept David opgetogen. ‘Sukkel! Jij mag nog wel wat meer oefenen.’

Ze stappen allemaal weer in de auto. Matt zwijgt met strakke kaken. Jan weet dat hij weet dat Jan nooit mist en er dus met opzet naast zat.

Hij probeert zich te ontspannen. Het wordt een lange dag, David zal geen gelegenheid voorbij laten gaan om hem op zijn misser te wijzen.

JUNO

Het olifantje is al een stuk dapperder. Stapje voor stapje is hij dichterbij gekomen, tot hij met zijn slurf de afstand tussen hen kon overbruggen. Heel zachtjes en voorzichtig betast hij haar kleren, haren, gezicht. Het kietelt, alsof hij haar met twee vingers kriebelt. Juno doet haar best om stil te blijven zitten, met haar ogen knippen was tot nu toe al genoeg om hem naar zijn hoek te laten vluchten. Elke keer komt hij terug.

Uiterst langzaam legt ze haar hand op haar been, met de palm naar boven. Hij ziet het, vlucht niet. Het uiteinde van zijn slurf legt hij op haar palm. Zo zacht als ze kan sluit ze haar hand. Doodstil blijft hij staan, vanonder wimpers zo lang als haar vingers kijkt hij naar haar. Opluchting en dankbaarheid stromen door haar heen en spoelen de verkramping weg die sinds hun ontmoeting in haar lijf zat. Hij begint haar te vertrouwen. Ze laat hem weer los en langzamer dan langzaam tilt ze haar hand op om zijn slurf te strelen, steeds hoger, zijn grote ogen spert hij wijd open, dan doet hij nog een stap dichterbij. In haar andere hand heeft ze de fles. Ze laat hem aan de speen voelen en ruiken, tilt dan rustig de fles op, naar zijn mond. Het olifantje heeft het begrepen. Juno kantelt de fles zo dat hij de melk er makkelijk uit kan zuigen.

Hij drinkt.

Al snel is de eerste fles leeg. Kobe heeft vannacht een hele voorraad melk voor hem klaargemaakt, ze kan hem meteen nog een fles geven. Tijdens het drinken kijkt hij haar aan, tot er een gerucht klinkt buiten de box.

Leto, die erin slaagt tegelijkertijd te stralen en te huilen. ‘Goed werk, zusje.’

‘Ik noem hem Dirk,’ fluistert Juno.

Leto knikt, haar betraande gezicht glinstert in de straaltjes licht die door kieren de stal binnendringen. ‘Dat zal papa fijn vinden.’

Dat moet ze hem laten weten. Eigenlijk moet ze eens naar huis bellen.

Als hij genoeg heeft gedronken, schuifelt Dirk terug naar zijn hoek. Hij leunt tegen de houten wand van zijn box en laat zichzelf zakken, tot hij half zittend, half liggend in het stro rust.

‘Wat zul je moe zijn.’ Behoedzaam knielt Juno naast hem. ‘Hoelang ben je al niet wakker?’

‘Olifanten hebben weinig slaap nodig,’ zegt Leto. ‘Maar Dirkje moet kapot zijn. Laat hem maar rusten. Zal ik je voorstellen aan de andere bewoners?’

Uit:

Ivoren maan
Arienne Bolt

Een zinderende young adult over levenskeuzes en natuurbehoud in Zuid-Afrika

€ 16,99 | 288 pag.
verschijnt 15 februari

Nieuwsgierig naar dit boek? Scan de QR-code voor meer informatie en extra's:

Het winnende vervolgverhaal van Neeltje

Voor de vorige STACH schreef Margaretha van Andel het begin van een kort verhaal over heksje Peulemijn, die heks Knollebol van haar kiespijn af wilde helpen. Hoe? Dat lees je nu in dit vervolg van **Neeltje Hoebe** (10 jaar) uit Soest!

'Ik dacht dat we misschien naar d-de tovenaars van Sprinkel konden g-gaan,' stotterde die arme Peulemijn.

'Maar die woont helemaal aan de andere kant van het bos!' riep heks Knollebol. 'AUW! AUW!' jammerde ze.

'Hij heeft een keer mijn grootmoeder van kiespijn verholpen,' probeerde Peulemijn nog een keer.

'Nee nee en no... AUW! AUW! AU! Oké, oké, het is al goed! AUW!' riep heks Knollebol weer. 'Oké,' zei Peulemijn. 'We vertrekken morgenochtend om 5 uur.'

'Zo vroeg?!' krijste heks Knollebol.

'U wilt toch zo snel mogelijk van uw kiespijn af zijn?'

'Dat is waar,' zei heks Knollebol, 'het is goed.'

'Tot morgen dan!' riep Peulemijn. 'Enne...' Ze keek om zich heen. 'Niks tegen de anderen zeggen, want ik mag eigenlijk niks zeggen.'

De volgende morgen gingen ze vroeg op pad. Na zo'n twee uur lopen kwamen ze langs een ladder.

'Do, re, mi, fa, so, la, ti, dooo! Peulemijn, waar ga je naartoe?' vroeg die ladder.

'Ik ga met heks Knollebol naar de tovenaars van Sprinkel,' antwoordde Peulemijn.

'O, naar de tovenaars van Sprinkel, ik hoorde van iemand dat hij iemand voor een privé-concert wilde, mag ik mee?' vroeg de ladder.

'Oké, kom, kruip maar onder mijn rok.'

En ze liepen verder. Na vier uur lopen kwamen ze bij de Oude Gracht.

'Hallo, Peulemijn, waar ga jij naartoe?' vroeg de Oude Gracht.

'Nou, ik ga met heks Knollebol naar de tovenaars van Sprinkel,' zei Peulemijn.

'Zo zo, de tovenaars van Sprinkel... Daar wil ik ook heen. Mag ik mee?' vroeg de Oude Gracht. 'Natuurlijk!' riep Peulemijn. 'Kom, ik drink je helemaal op.' Klok, klok, klok - en weg was de Oude Gracht.

Ze liepen verder. Na nog eens vijf uur lopen kwamen ze bij de bijen.

'Zoem, zoem, zoem, waar ga jij naartoe?' vroegen ze aan Peulemijn.

'Ik ga naar de tovenaars van Sprinkel,' antwoordde ze.

'Aaah, de tovenaars van Sprinkel,' zeiden de bijen. 'Ah toe, mogen we mee?'

'Ja, dat is goed,' zei Peulemijn. 'Ga maar in mijn mand.'

En daar gingen ze dan: Peulemijn, heks Knollebol, de ladder, de Oude Gracht en de bijen.

Eindelijk... na nog twee uur lopen kwam het kasteel van de tovenaars in zicht. Peulemijn bonsde op de deur.

'Zijn daar mensen die kunnen toveren?' vroeg een stem.

'Ja,' zeiden Peulemijn en heks Knollebol. En de deur zwaaide open.

Toen zagen ze het: er was een heel parcours te zien, met aan het begin een grote muur, daarna vuur en als laatste leeuwen.

'Ga jij maar eerst, want jij hebt een toverstaf,' zei Peulemijn tegen heks Knollebol.

En die ging. 'Hoe moet ik?' vroeg ze.

Peulemijn kreeg een idee en riep: 'Ladder, help!' Zo kwam ze over de muur. Daarna riep ze: 'Kom, Oude Gracht!' en ze ging langs het vuur. Toen ze bij de leeuwen kwam, riep ze: 'Kom, bijen!', en leeuwen hadden zo'n pijn dat ze op de grond vielen.

Toen heks Knollebol was geholpen van haar kiespijn, mocht Peulemijn een wens doen. Ze wenste dat alle jonge heksen mee mochten praten.

Margaretha van Andel: 'In het verhaal van Neeltje zaten zulke originele dingen (een ladder en een gracht als personages) en zo'n goede afronding die aansloot op het begin van het verhaal dat ik er niet omheen kon: zij is de winnaar! Maar ook andere verhalen ontbrak het niet aan fantasie en humor. Ik moest lachen om de verhalen waarin alles in scène bleek te zijn gezet, of Peulemijn een gehaaid zakkenvuller bleek te zijn, of waar leuke namen in zaten - zoals Bessenpres en Beukendeuk, of Wissenwas en Wiewatwaar.'

Heb jij niet gewonnen? Niet getreurd: we hebben al een nieuw verhaal voor je klaarstaan.

Maak het verhaal van Arienne Bolt op de volgende pagina af (max. 500 woorden) en mail het **voor 1 mei 2022** naar stach@lemniscaat.nl om mee te doen aan de schrijfprijsvraag. Niet alleen maak je zo kans op een boekenpakket, het beste verhaal wordt gepubliceerd in het volgende nummer van STACH. De wedstrijd is bedoeld voor kinderen tot en met 13 jaar.

Veel schrijfplezier!

Een eervolle vermelding gaat naar **Julie Mulder** en **Jip Van Loo**. Ook zij winnen een prijs. Van harte gefeliciteerd, alle drie!

(6)

vraag het aan Gozert

Gozert is de leukste, stoerste, coolste vriend die je je maar kunt voorstellen. Als hij verschijnt, wordt een bezoek aan een muf museum een middag vol spanning en actie, duikt er uit een saai slootje een magisch monster op en verandert een opblaasbadje in een tropisch paradijs. En Gozert zit ook nog eens vol wijsheid! In zijn vraag maar raak-rubriek geeft Gozert antwoord op ingewikkelde vraagstukken van STACH-lezers.

Gozert!

Ik heb je advies nodig. Ze zeggen dat ik te oud ben om jou als vriend te hebben. Maar ik wil niet net als Ties afscheid van je moeten nemen. Je staat op m'n shirt en hangt aan de muur. Ik ben helemaal niet te oud, vind ik. Wat moet ik doen? Wat moet ik zeggen?

Groetjes, een man van 36

Ik hang aan de muur? IK HANG AAN DE MUUR? Weet je wie dat doet? Jagers. Die hangen dierenhoofden aan de muur. Als trofee. Vet zielig! Is dat waarom ik de laatste tijd mijn hoofd er niet helemaal bij heb? Omdat het bij jou aan de muur hangt? Geef terug! En als je dat doet, wil ik wel je vriend zijn. Ook als je 386 jaar oud bent. Leeftijd is toch helemaal niet belangrijk?

Wat vind je het grappigste wat je gedaan hebt?

– Joep

Dat is moeilijk kiezen, Joep. Er zijn zoveel grappige dingen in de wereld. Boerende baby's zijn echt grappig. Klierende kleuters, vallende volwassene of ondeugende oma's. Allemaal grappig. En heb je wel eens een pinguïn gezien? Die zijn ook zo grappig. Als ik daar al niet uit kan kiezen, hoe kan ik dan kiezen uit wat ik zelf heb gedaan? Olifanten onderkonten is bijvoorbeeld echt grappig. En zo kan ik nog wel even doorgaan. Salami-schreeuwen, stieren-staren, winkelwagen-worstelen, ratelslang-racen. Zeg nou zelf? Dat klinkt toch geweldig allemaal?

Wat als je op avontuur gaat en je zegt 'missie afbreken' maar diegene gaat toch door?

– Madelief

Dan is dat maar even dikke vette pech voor die ander. Ik heb gewaarschuwd, toch? Wat kan ik nog meer doen? Maar dan ga ik later wel terug om iemand te redden. Zo hoort dat. Of het nou uit een zwaar beveiligd gevangenis-complex is, of bij een heks uit de soep. Geen probleem. Zelfs uit de buik van een gevaarlijk opeetmonster. Dat kan hoor! Roodkapje werd ook uit de buik van de wolf gered. Is echt gebeurd. Volgens mij wel.

Goos! (Zo noem ik je vaak)

Volgens mij kan ik je niet zien, maar hoe kan ik weten dat je in de buurt bent? Waar moet ik op letten?

Kusjes

– Anoniem

Tja, dat kun je niet weten. Sorry. Met geen enkele mogelijkheid. Zo zul je ook niet doorhebben dat ik over je schouder sta mee te kijken als je dit leest. Maar nu weet je het wel. Hoi!

Ga je voor je nieuwe boek een persconferentie geven?

– Morris

Maar natuurlijk, Morris. Dat doe ik steeds als er een boek uitkomt waar ik in voorkom. Het probleem is alleen dat niemand naar me luistert. Of naar me kijkt. Ja, Ties kijkt. En hij en Luna luisteren naar me. Gelukkig. Maar die weten alles al. Toch geef ik dan gewoon een persconferentie aan Ties en Luna.

Ga je in het volgende boek weer achter een trol aan?

– Joep

Vast wel, Joep. Vast wel. Trollen zijn levensgevaarlijk. Heb je er wel eens eentje in het echt gezien? Met stemmen die zo afschuwelijk klinken dat je spontaan wilt overgeven? Die er zo gruwelijk uitzien dat je eigenlijk meteen wilt wegrekken? Als je er zo eentje kunt vangen, ben je echt een baas. Dat vind ik wel. Dus, Joep, misschien zelf ook maar eens proberen een trol te vangen. Maar missie afbreken als het echt veel te gevaarlijk wordt, natuurlijk! Want straks gaat het mis en worden je vader en moeder boos op mij. Dat is zielig voor mij.

Wat vind je van Linde Faas?

– Anoniem

Nou, die vertrouw ik voor geen meter. Echt niet. Als ik bij haar in de buurt ben, doet ze net of ze me niet ziet. Loopt ze bijna dwars door me heen als ik niet opzijspring. En als ik iets tegen haar zeg, doet ze alsof ze me niet hoort. Maar ik weet dat ze liegt. Soms zit ze een verhaal te vertellen en als ik dan door haar heen praat, zegt ze: 'Wat was ik nou aan het vertellen?', omdat ik haar heb afgeleid. En hoe kan ze mij zo goed tekenen als ze me niet kan zien? Nou? Ze liegt. Dat is wat ze doet.

Hé Gozert, zit er toevallig een Grim in Gozert?

– C.v.d.B.

Ik heb je wel door, Cees van den Berg, jij wilt natuurlijk het antwoord op de eerste quizvraag weten. Denk je nou echt dat ik dat ga verklappen? Vraag het maar aan Joe Mellow!

Wil je Gozert ook een vraag stellen? Mail je vraag naar stach@lemniscaat.nl en wie weet lees je het antwoord op jouw vraag in STACH #4...

Bevraagd met de Gouden Griffel 2021

Gozert
Pieter Koolwijk & Linde Faas
Wie bepaalt wat echt is?
€ 15,99 | 256 pag.

Luna
Pieter Koolwijk & Linde Faas
Luna is zo gek nog niet!
€ 15,99 | 248 pag.

GRATIS

tekenles
van MARIEKE
NELISSEN

IVOREN
MAAN

STAMPPOT
met KOGELS

DUIK MEE
IN DE DIEPZEE

STACH

#3

VRAAG
HET AAN
GoZert

SEMPER

Verhalen
van de
Fladdertak

WWW.LEMNISCAAT.NL

Deze STACH wordt u aangeboden door

9 789047 762744